

STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE OBCE DOLNÍ KALNÁ

Dolní Kalná

2008

©

OBSAH

1. ÚVOD.....	4
2. METODICKÝ POSTUP A CÍL STRATEGICKÉHO PLÁNU ROZVOJE OBCE.....	5
2.1 Metodický postup.....	5
2.2 Cíle Strategického plánu rozvoje obce.....	6
3. ANALYTICKÁ ČÁST.....	7
3.1 Základní údaje.....	7
3.2 Charakteristika Královéhradeckého kraje.....	8
3.2.1 Charakteristika správního obvodu Vrchlabí.....	12
3.3 Demografická charakteristika obce Dolní Kalná.....	13
3.4 Ekonomický potenciál a zaměstnanost obce Dolní Kalná.....	15
3.4.1 Struktura ekonomických subjektů.....	15
3.4.2 Struktura zaměstnanosti a nezaměstnanosti.....	17
3.4.3 Příjmy obecního rozpočtu.....	19
3.4.4 Výdaje obecního rozpočtu	23
3.4.5 Rozvojové plochy obce.....	24
3.4.6 Potenciál rozvoje cestovního ruchu.....	24
3.5 Dopravní a technická infrastruktura.....	27
3.5.1 Doprava.....	27
3.5.2 Technická infrastruktura.....	28
3.5.2.1 Energie.....	28
3.5.2.2 Vodní hospodářství.....	28
3.5.2.3 Spoje.....	29
3.5.3 Ochrana přírody a krajiny.....	30
3.5.3.1 Ochrana před záplavami.....	31
3.5.3.2 Odpady.....	31
3.5.4 Kvalita života.....	32
3.5.4.1 Bytový fond.....	32
3.5.4.2 Školství.....	33
3.5.4.3 Sociální a zdravotní péče.....	35

3.5.4.4 Kultura, sport a volný čas.....	35
3.6 Partnerské vztahy.....	37
3.7 Základní informace o obci.....	37
4. SWOT ANALÝZA.....	38
4.1 Celková SWOT analýzy.....	38
4.2 SWOT MATICE klíčových oblastí.....	42
5. VIZE A GLOBÁLNÍ CÍL.....	43
6. HLAVNÍ OBLASTI A OPATŘENÍ.....	44
6.1. Hlavní oblast Ekonomika a podnikání.....	44
6.2 Hlavní oblast Doprava a infrastruktura.....	44
6.3 Hlavní oblast Kvalita života.....	45
7. SHRUTÍ ANALÝZ.....	47
8. ZÁVĚR.....	48
9. POUŽITÉ ZKRATKY.....	59
10. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	50
11. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	51

PŘÍLOHY

1. ÚVOD

Strategický plán rozvoje obce Dolní Kalná je interním dokumentem obce, který je zpracováván v souladu s rozvojovými strategiemi a plány regionu i celé České republiky (Společný regionální operační program České republiky, Regionální operační program NUTS II, Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2006 – 2015, Program rozvoje Královéhradeckého kraje a další). Snaží se využít programové dokumenty ve prospěch občanů a zlepšit kvalitu života v obci. Proces tvorby strategie je dlouhodobý a otevřený a je založen na vzájemné provázanosti vývoje ekonomického, sociálního i životního prostředí.

V dokumentu je zmapováno území obce, včetně demografických údajů, z čehož je patrný rostoucí zájem o bydlení a služby nabízené v obci. Patrně je to výsledek rozvoje celého regionu, k čemuž přispívají ekonomicky silné a expandující firmy v okolí (např. Škoda Auto a.s., Suchánek & Walraven, Optrex Czech a.s., Argo – Hytos, s.r.o.). Na analýzu demografickou navazují rozborů finančních prostředků obce, které jsou z velké části závislé na vnějších subjektech. Výsledky analytické části jsou zohledněny ve SWOT analýze.

Na analýzu slabých stránek, silných stránek, příležitostí a hrozeb rozvoje obce navazuje strategická část, která se zabývá záměrem pro období 2008 až 2014. V rámci této části jsou navrženy vize a cíle rozvoje obce. K jejich naplňování vede postupná realizace jednotlivých stanovených kroků, které budou uvedeny v následných dokumentech, jenž jsou nedílnou součástí koncepčního přístupu k rozvoji obce i celého kraje. Zde by měly být stanoveny opatření, kterými budou strategické cíle naplňovány. Podrobné rozpracování se stanovením zdrojů, harmonogramu atd. jsou záležitostí akčních plánů, řešících krátkodobější časové horizonty. Zároveň nelze opomíjet potřebný proces monitoringu a aktualizace, bez něhož strategický dokument nemá smysl a postupem času ztrácí na své aktuálnosti a potřebnosti.

Zpracovala:

Obec Dolní Kalná

d.kalna@quick.cz

2. METODICKÝ POSTUP A CÍL STRATEGICKÉHO PLÁNU ROZVOJE OBCE

2.1 Metodický postup

Přípravy Strategického plánu rozvoje obce Dolní Kalná probíhaly po celý rok 2007. V tomto období byly shromažďovány informace a údaje o obci pro analytickou část Strategického plánu a dále byly zjišťovány názory místních občanů. Zdrojem dat byly jednak statistiky Českého statistického úřadu a Obecního úřadu Dolní Kalná, jednak materiály zpracované na základě rozhovorů a průzkumů veřejného mínění občanů obce. Dalšími cennými podklady byly již zpracované materiály obce Dolní Kalná, zejména pak Záměr Obce Dolní Kalná v oblasti sociálních služeb a údaje zjištěné v souvislosti s pořizováním Územního plánu obce.

Pro tvorbu plánu byla zřízena skupina přípravy a zpracování Strategického plánu obce. Mezi její členy patří zástupci místní samosprávy, odborníci podílející se na již uskutečněných nebo právě probíhajících projektech v obci (např. tvorba Územního plánu obce, rekonstrukce koupaliště, obnova infrastruktury) a občané obce, kteří vyjádřili podporu a zájem aktivně se podílet na tomto procesu. V rámci skupiny byl projednán návrh SWOT analýzy, stanoveny hlavní oblasti, cíle a formulována vize rozvoje obce Dolní Kalná. Dále byly navrženy konkrétní aktivity. V roce 2008 se uskuteční další jednání, kde budou hlavní cíle a vize plánu veřejně prodiskutovány a potvrzeny.

Proces tvorby strategického plánu je procesem zdlouhavým a otevřeným, který je závislý na mnoha vnějších faktorech. Je zde vzájemná provázanost ekonomického, sociálního i environmentálního vývoje. Do budoucna se počítá s monitorováním prostředí a aktualizací tohoto plánu rozvoje.

2.2 Cíle Strategického plánu rozvoje obce

Strategický plán rozvoje obce Dolní Kalná je interním dokumentem obce, který vychází z krajských i celorepublikových strategických rozvojových dokumentů a reaguje na nutnost koordinovat a sjednotit aktivity místní samosprávy a nasměrovat je k jasnému rozvoji obce. Jeho hlavním cílem je strukturovat jednotlivé body rozvoje a jasně stanovit vizi obce v budoucnu tak, aby obec Dolní Kalná byla místem pro plnohodnotný život občanů a vyhledávaným bodem návštěvníků v rámci cestovního ruchu Královéhradeckého kraje. Zlepšení kvality života v obci však musí respektovat a být v souladu s životním prostředím.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

3.1 Základní údaje

Obec Dolní Kalná se nachází na území Královéhradeckého kraje, spadá do správního obvodu Vrchlabí a do okresu Trutnov. Na západě sousedí s obcemi Libereckého kraje. Je rozdělena na dvě části – Dolní Kalnou a Slemeno v Podkrkonoší. V bezprostředním okolí obce se vypínají kopce krkonošského podhůří.

Název obce KALNÁ pochází evidentně z přídavného jména kalný a je vyjádřením po dešti zkalené vody zdejšího Kalenského potoka, lidově zvaného Kalenka. Typické červené zbarvení je způsobeno permskými pískovci, které jsou dodnes k vidění v základech starších domů.

Samotné dějiny Kalné jsou úzce spjaty s okolními obcemi i historií tvrze v Čisté. První zmínky o obci se objevují v roce 1352, k němuž je připomínán zdejší farní kostel. Existuje však také zápis v dějinách opatovického kláštera, kde se píše již v roce 1254 o „klášteře benediktinském ve Lhotě u Kalné“. Další písemná zmínka uvádí, že dne 24. 1. 1372 daroval císař Karel IV. arcipatu kláštera opatovického Janu Neplachovi z Ostrova obec Kalnou se vším příslušenstvím do vlastnictví vrchlabského proboštství benediktinského kláštera v Opatovicích se sídlem v Klášterské Lhotě. Dolní Kalná patřila do českého osídlení pomezího hvozdu. Zpočátku 14. století do oukrají Hradeckého, župy Jičínské, po husitských válkách pak pod panství lomnické. Když bylo v roce 1848 zrušeno nevolnictví, stala se součástí politického okresu Novopackého, který patřil k Jičínsku a do roku 1920 k župě mladoboleslavské. Hranice okresu byly označeny výsadbou lip již roku 1915. V době protektorátu Čechy a Morava připadla obec zpočátku do okresu Jilemnického, později Semilského. Roku 1945 byl opět obnoven okres Nová Paka. V roce 1960 připadla obec do okresu Trutnov, od roku 2001 je součástí Královéhradeckého kraje.

Nejvyšší bod katastru Dolní Kalné je na Rovních ve výšce 494 m. n. m. severovýchodně od Vackovy kapličky (529 m. n. m.), nejnižším bodem je pak most ve Slemeně (326 m. n. m.).

Obcí protékají a spojují se v ní dva potoky. Hlavní – Kalenka – pramení ve 430 m. n. m. v lesích Horní Branné a Zálesní Lhoty. Přítokem v Dolní Kalné je čistecký potok, pramenící na úbočí Čistecké hůry v 500 m. n. m., do kterého přitéká potok bukovinský, pramenící v Bukovině ve 420 m. n. m. Celková délka kalenského potoka je 14 km a v nadmořské výšce 330 metrů se u Debrného vlévá do Labe.

Celková rozloha katastrálního území obcí Dolní Kalná a Slemeno v Podkrkonoší činí 970 ha. Největší část z této plochy připadá na zemědělskou půdu (723 ha), trvalé travní porosty (267 ha) a lesní půdu (168 ha).

3.2 Charakteristika Královéhradeckého kraje

Královéhradecký kraj leží v severovýchodní části Čech. Na severu a severovýchodě kraje se rozkládají pohoří Krkonoše a Orlické hory, které na jihu a jihozápadě přecházejí do úrodné Polabské nížiny. Obě pohoří od sebe odděluje Broumovský výběžek, který byl kdysi plochou pánví mezi dvěma pohořími a kde příroda vytvořila rozsáhlá skalní města. Jsou to Teplické a Adršpašské skály, Broumovské stěny, Křížový vrch Ostaš. Tato oblast patří mezi nejvydatnější a nejkvalitnější zásobárny pitné vody v české republice. Významnou část území tvoří krkonošské a orlické podhůří. Hlavními vodními toky jsou Labe a jeho přítoky Orlice a Metuje. Nejvyšším vrcholem kraje je Sněžka (1 602 m n. m.) v Krkonoších, která je zároveň nejvyšší horou České republiky. Nejnižší položeným bodem je hladina Labe v místě, kde opouští území okresu Hradec Králové v nadmořské výšce 202 m.

Území kraje je po provedené reformě státní správy od 1. 1. 2000 tvořeno pěti okresy – Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Administrativně se dělí na 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem.

Rozlohou 4 758 km² zaujímá Královéhradecký kraj 6 % rozlohy České republiky a řadí se na 9. místo v pořadí krajů. Je pátým krajem s nejvyšším podílem zemědělské půdy i lesních pozemků. Rozlohou je největší okres Trutnov, který tvoří téměř čtvrtinu rozlohy kraje, za ním následuje okres Rychnov nad Kněžnou s 21,0 % a zbytek území se rovnoměrně zhruba po 18 % dělí mezi tři zbývající okresy.

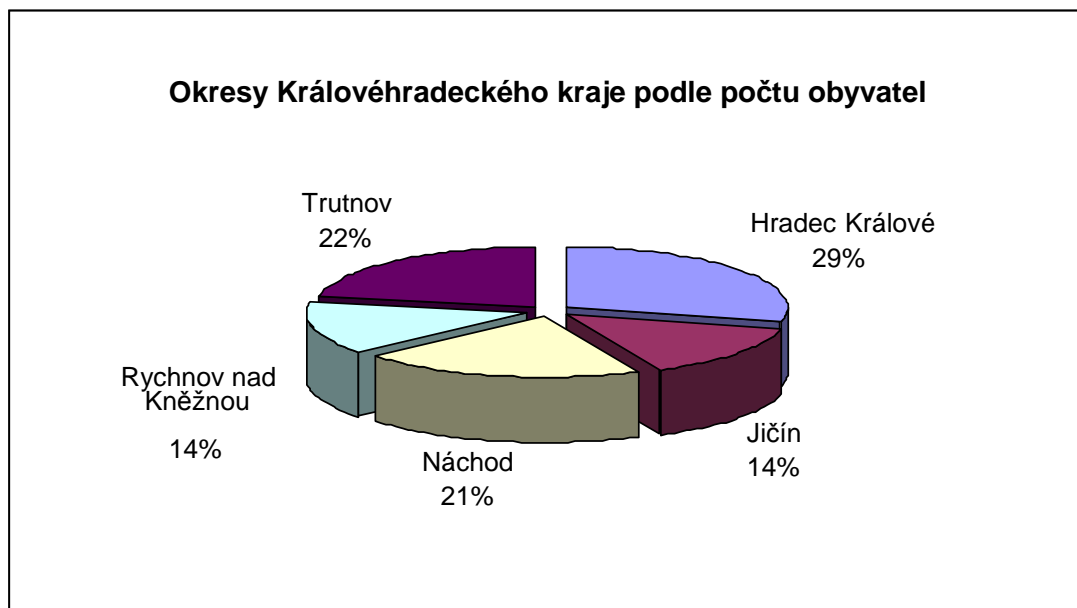
Tabulka č. 1: Základní ukazatele sídelní struktury k 30. 9. 2007 (zdroj: ČSÚ)

Území / okres	Rozloha km ²	Počet obyvatel	Hustota obyvatel na 1 km ²	Počet obcí		Podíl obyvatel	
					z toho měst	ve městech nad 10 000 obyvatel	v ostatních městech
Česká republika	78 868	10 206 923	129,6	6 249	527		
Královéhradecký kraj	4 760	551 646	115,9	448	43	41,5	26,6
Hradec Králové	892	161 195	180,9	104	6	59,4	14,7
Jičín	887	78 650	88,6	111	5	21,1	36,4
Náchod	852	112 445	131,9	78	10	39,2	33,4
Rychnov nad Kněžnou	982	79 027	80,4	80	11	14,7	43,2
Trutnov	1 147	120 329	104,9	75	11	50,4	18,6

Ve třetím čtvrtletí roku 2007 měl Královéhradecký kraj celkem 551 646 obyvatel, což je 5,4 % celkového počtu obyvatel České republiky. Nejlidnatějším okresem je okres Hradec Králové s více než 160 tisíci osobami. Naopak populačně nejmenší s 78 650 obyvateli je

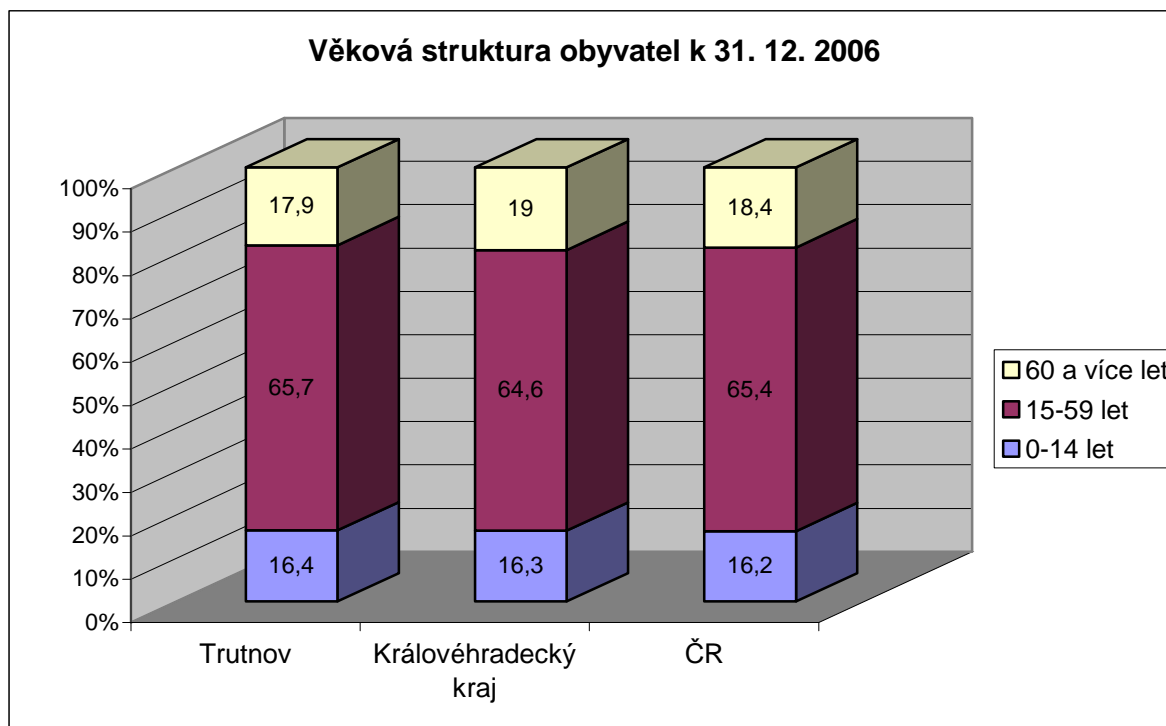
okres Jičín. Hustotou 116 obyvatel na km² kraj nedosahuje celorepublikového průměru 130 osob. Rozdílná hustota je i v okresech a pohybuje se od nejvyšší v okrese Hradec Králové (181 obyvatel na km²) po nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou (80 obyvatel na km²). Přehled dlouhodobého vývoje počtu obyvatel na území Královéhradeckého kraje v letech 1990 až 2005 je uveden v příloze 1.

Graf č. 1: Okresy Královéhradeckého kraje podle počtu obyvatel (zdroj: ČSÚ)

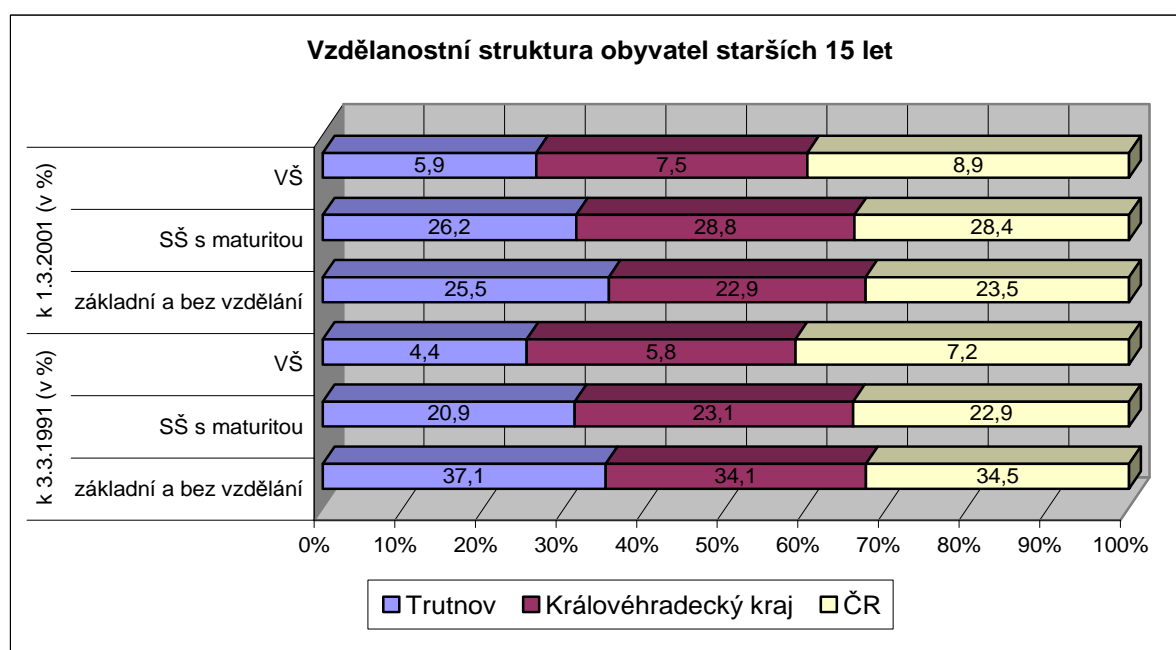
Na území kraje je 448 obcí, z nichž 43 má statut města. Podíl městského obyvatelstva dosáhl k 31. 12. 2006 celkem 67,8 %. Hlavním centrem kraje je statutární město Hradec Králové (od hlavního města Prahy vzdálené 112 km) s 94 431 obyvateli, druhým největším městem s 31 195 obyvateli je město Trutnov. Nejméně urbanizován je okres Jičín, kde žije i nejvíce obyvatel v obcích do 500 obyvatel (více než pětina). V kraji činil tento podíl osminu obyvatel. Průměrná rozloha obce je 1 062 ha a průměrný počet obyvatel v obci dosáhl 1 227 osob. Ze všech krajů v republice po hlavním městě Praze má Královéhradecký kraj největší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (15 %). Průměrný věk mužů i žen je rovněž nad republikovým průměrem. Stejně je tomu v porovnání s krajským průměrem v okresech Hradec Králové a Jičín. Nejvyšší podíl obyvatel do 14 let měly okresy Náchod a Rychnov nad Kněžnou, nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15 – 64 let byl v okrese Trutnov. Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel podle věku je uveden v příloze 2.

Graf č. 2: Věková struktura obyvatel k 31. 12. 2006 (zdroj: ČSÚ)

Vzdělanostní struktura obyvatelstva je sledována pouze v desetileté periodicitě při sčítání lidu. Definitivní výsledky sčítání z roku 2001 umožňují srovnání nejnižšího a nevyššího dosaženého vzdělání u obyvatel starších 15 let s hodnotami z doby před deseti lety. Je zřejmý nárůst podílu obyvatel s maturitním a vyšším vzděláním.

Graf č. 3: Vzdělanostní struktura obyvatel starších 15 let (zdroj: ČSÚ)

Královéhradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství do oblasti Polabí. Největší koncentrací cestovního ruchu v České republice se vyznačují Krkonoše. Národní park Krkonoše zasahuje na území kraje dvěma třetinami své výměry a nacházejí se zde nejcennější lokality parku. Mezi chráněné krajinné oblasti patří Broumovsko, Orlické hory a Český ráj.

Na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice se kraj podílí pouze 4,8 %, v přepočtu na 1 obyvatele však dosahuje 89,4 % republikového průměru a je mezi kraji na 5. pozici (po hlavním městě Praze, Plzeňském, Středočeském a Jihomoravském kraji).

3.2.1 Charakteristika správního obvodu Vrchlabí

Správní obvod Vrchlabí se nachází v severozápadní části Královéhradeckého kraje. Hranici na severu tvoří státní hranice s Polskem, na západě sousedí s Libereckým krajem, na jihu a východě s obcemi správního obvodu Trutnov. Správní území zahrnuje 16 obcí. Na celkovém počtu obyvatel kraje se správní obvod podílí 5 %, na území kraje 6 %. Ve třech městech správního obvodu (Hostinném, Špindlerově Mlýně a Vrchlabí) žije 68,5 procent obyvatel. Celková výměra správního obvodu je 29 344 ha, na které žije celkem 28 347 obyvatel (z toho 20 382 obyvatel ve věku 15 – 64 let).

Seznam obcí obvodu Vrchlabí:

Čermná, Černý Důl, Dolní Branná, Dolní Dvůr, Dolní Kalná, Dolní Lánov, Horní Kalná, Hostinné, Klášterská Lhota, Kunčice nad Labem, Lánov, Prosečné, Rudník, Strážné, Špindlerův Mlýn, Vrchlabí

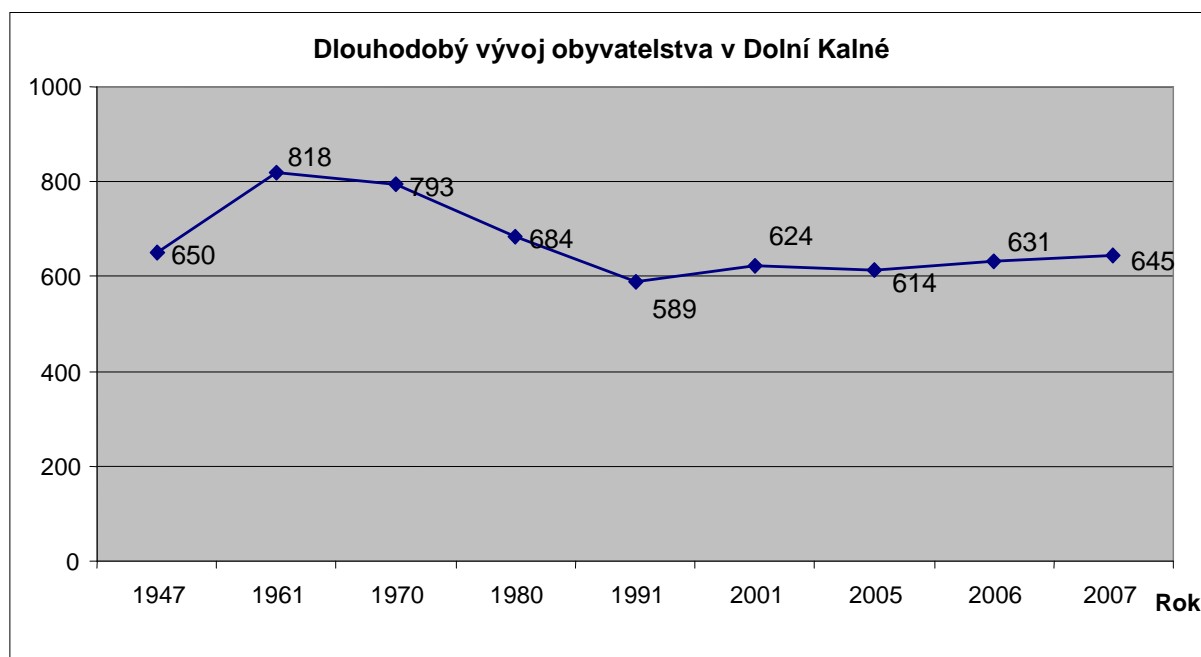
3.3 Demografická charakteristika obce Dolní Kalná

Obec Dolní Kalná leží na východě republiky v Královéhradeckém kraji. Nejbližší město (Hostinné) je vzdáleno 10 km a vzdálenost obce k městu s rozšířenou působností (Vrchlabí) je 15 km. Celková výměra pozemku obce činí 970 ha (rozdělení pozemku podle druhů je uvedeno v příloze 3) a skládá se ze dvou částí – Dolní Kalné a Slemena v Podkrkonoší. K 31. 12. 2006 zde žilo 631 obyvatel, odhad roku 2007 činí 645 obyvatel (dlouhodobý věkový vývoj je názorně uveden v grafu č. 4). Z počtu 631 obyvatel je 320 mužů a 311 žen. Věkový průměr obyvatel je 40,5 let, čímž se obec dostává nad věkový průměr Královéhradeckého kraje i okresu Trutnov. Podrobné rozdělení do věkových skupin uvádí graf č. 5.

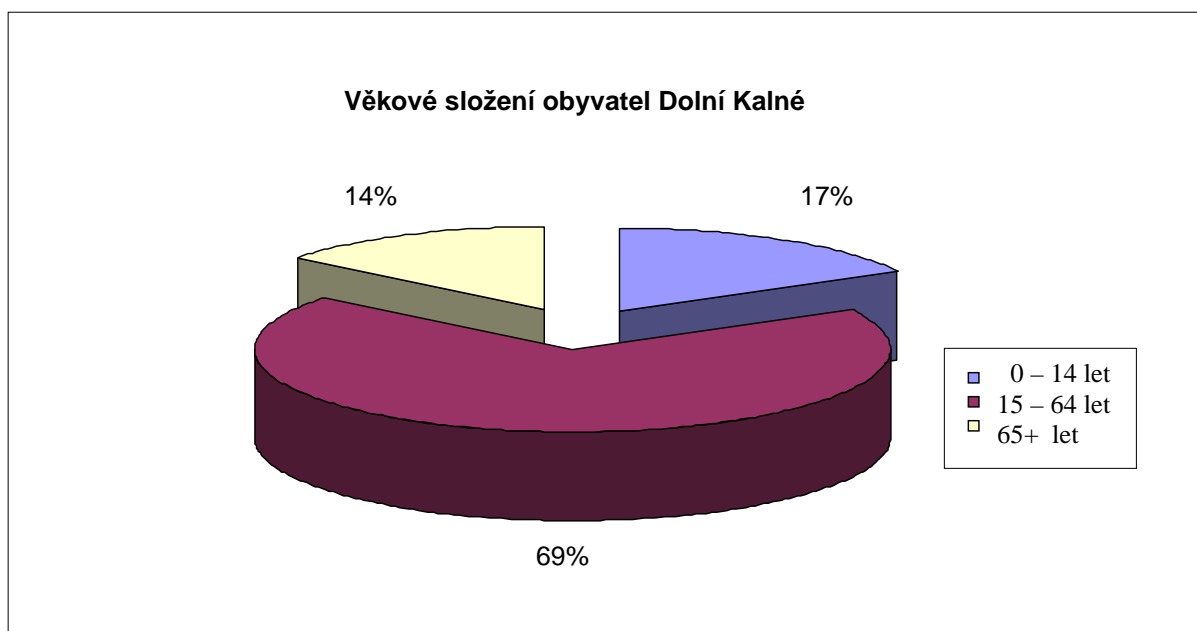
Obec Dolní Kalná je členem Svazku měst a obcí – Krkonoše, MAS Krkonoše a Svazku Horní Labe.

Začátkem roku 2007 bylo zastupitelstvem obce Dolní Kalná rozhodnuto o pořízení územně plánovací dokumentace ÚPO Dolní Kalná, jako základního koncepčního dokumentu řízení územního rozvoje obce.

Graf č. 4: Dlouhodobý vývoj obyvatel v Dolní Kalné (zdro: ČSÚ)

Graf č. 5: Věkové složení obyvatel v Dolní Kalné (zdroj: ČSÚ)

V obci Dolní Kalná se nachází pošta, zdravotní zařízení, obecní knihovna a základní a mateřská škola. V obci funguje několik zájmových sdružení a spolků.

Vybrané statistické údaje za obec k 31. 12. 2006 jsou uvedeny v následující tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Vybrané statistické údaje (zdroj: ČSÚ a údaje OÚ Dolní Kalná)

	Dolní Kalná
Statut	Obec
Počet částí	2
Katastrální výměra (ha)	970
Počet obyvatel	631
- z toho v produktivním věku	434
Přistěhovalí celkem	32
Přírůstek obyvatel celkem	17
Průměrný věk	40,5
Počet trvale obydlených domů	189
Počet trvale obydlených bytů	240
Počet objektů individuální rekreace - chalupy	80
Pracovní příležitosti v obci celkem (odhad)	320
Kanalizace	Ne
Vodovod	Ano
Plynofikace	Ne

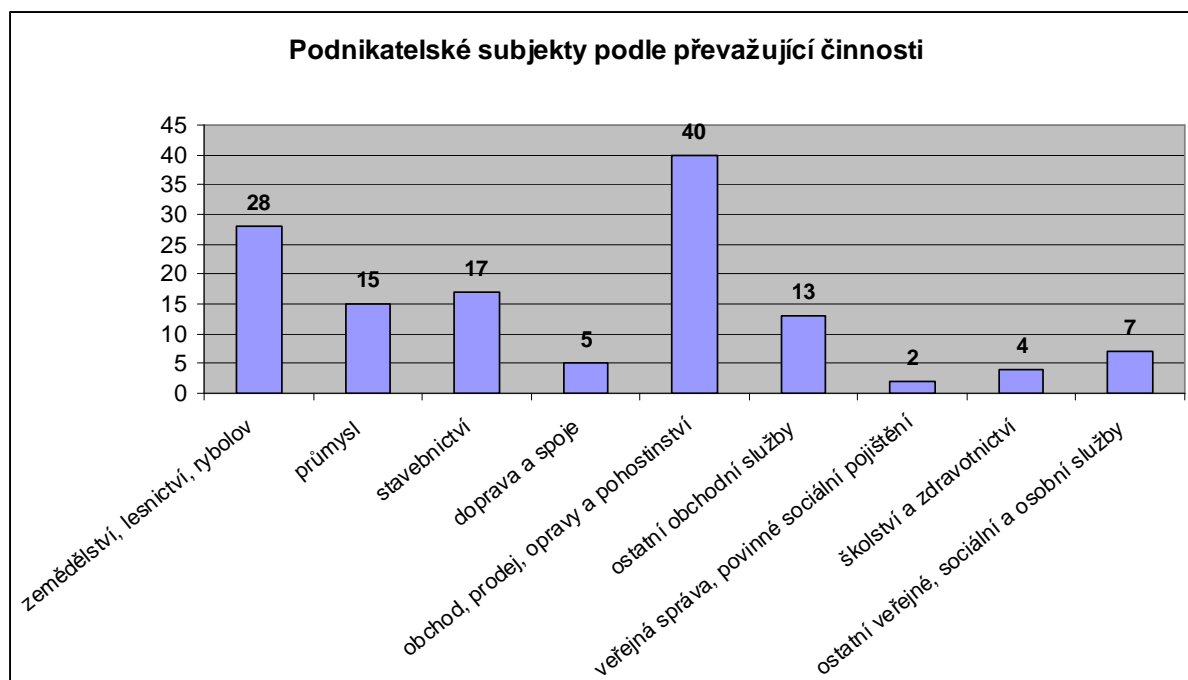
3.4 Ekonomický potenciál a zaměstnanost obce Dolní Kalná

3.4.1 Struktura ekonomických subjektů

Dolní Kalná je tradičně průmyslovou obcí krkonošského podhůří, kde již v roce 1848 vznikl Rukodělný textilní závod. Počátkem 20. století, když obec měla 1013 obyvatel a 138 domů, zde byly dva mlýny, pět hospod, dva obchody smíšeným zbožím a jeden se střížním, tři kováři, tři truhláři, dva pekaři, pět řezníků, tři krejčí, jeden sedlák a jeden klempíř. Roku 1906 Karl Pfefferkorn postavil a otevřel velký textilní závod – Kalenskou mechanickou tkalcovnu, kde nalezlo práci více než 100 lidí.

Dnes je v Dolní Kalné celkem 131 podnikatelských subjektů. Z toho 28 subjektů se zabývá zemědělstvím, lesnictvím nebo rybolovem; 15 podniká v průmyslu; 17 ve stavebnictví; 5 v oboru doprava a spoje; 40 v obchodu, prodeji a opravách motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství; 13 subjektů podniká v ostatních obchodních službách; 2 v oblasti veřejná správa, obrana a povinné sociální pojištění; 4 subjekty ve školství a zdravotnictví a 7 subjektů v oblasti ostatní veřejné, sociální a osobní služby (data k 31. 12. 2006). Názorně je přehled podnikatelských subjektů uveden v grafu č. 6.

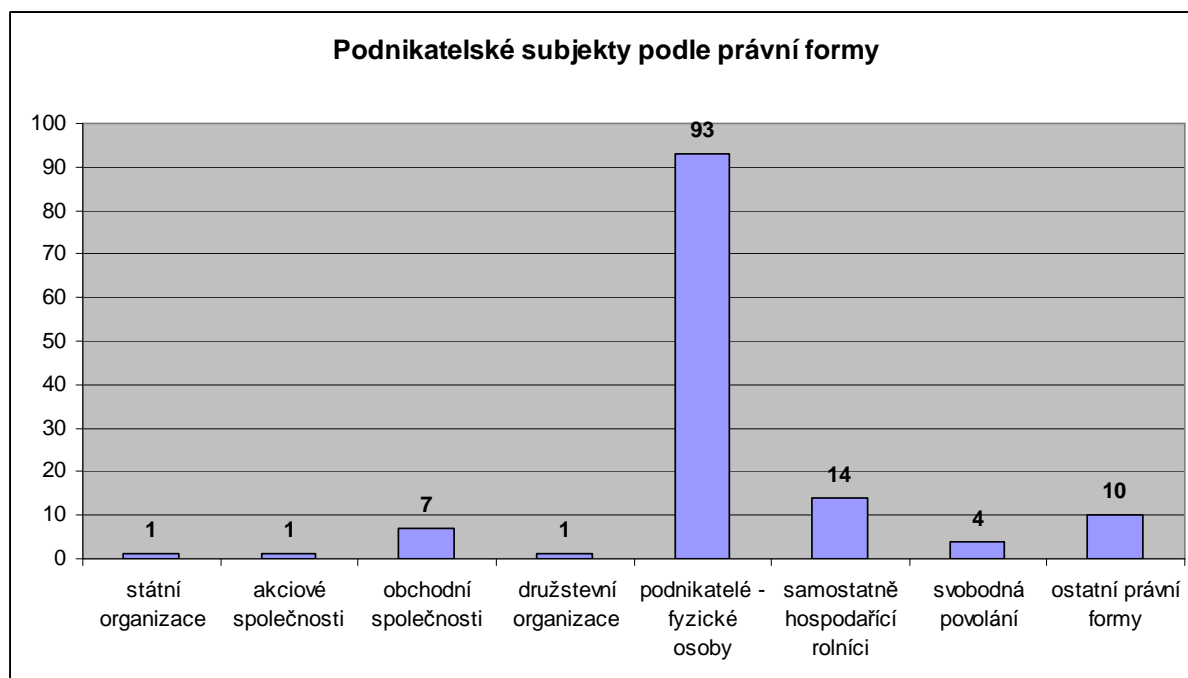
Graf č. 6: Podnikatelské subjekty v obci podle převažující činnosti (zdroj: ČSÚ)

Ekonomické aspekty jsou v Dolní Kalné shodné s ostatními obcemi na venkově. Např. se zde projevuje absence některých podkladů pro střednědobé a dlouhodobé plánování na úrovni obcí (např. územně plánovací dokumentace). Tyto podklady řeší rozvoje obcí s ohledem na vyvážený rozvoj ekonomiky, společnosti a životního prostředí. Důsledkem toho zde chybí orientace na složitější cíle a úkoly a významné finanční zdroje zde nejsou využívány. Panuje zde orientace na dosažení jednoho zásadního cíle, nebo na řešení běžných úkolů v krátkodobějším časovém horizontu. Předkládají se malé projekty a žádosti na programy s nižšími možnostmi finanční výpomoci. Také je zde patrný vyšší počet lidí s nízkou kvalifikací.

Vedle průmyslu (největším zaměstnavatelem v obci je firma Takata – Petry Parts, s.r.o., výrobce autodoplňků a bezpečnostních dílů s 250 obsazenými pracovními místy) je v obci rozšířeno zemědělství. V obci je více subjektů podnikajících v zemědělství než je průměr Královéhradeckého kraje i České republiky. Největší počet subjektů hospodařících v zemědělství tvoří samostatně hospodařící rolníci. Podle právní formy převažují v obci podnikatelé – fyzické osoby. Celkový přehled je znázorněn v grafu č. 7.

Graf č. 7: Podnikatelské subjekty v obci podle právní formy (zdroj: ČSÚ)

Podnikání v oblasti prodeje potravin je v obci dlouhodobě zastoupeno pouze jedním subjektem (Koloniál). Proto je zásobování obyvatel základními druhy potravin (zvláště

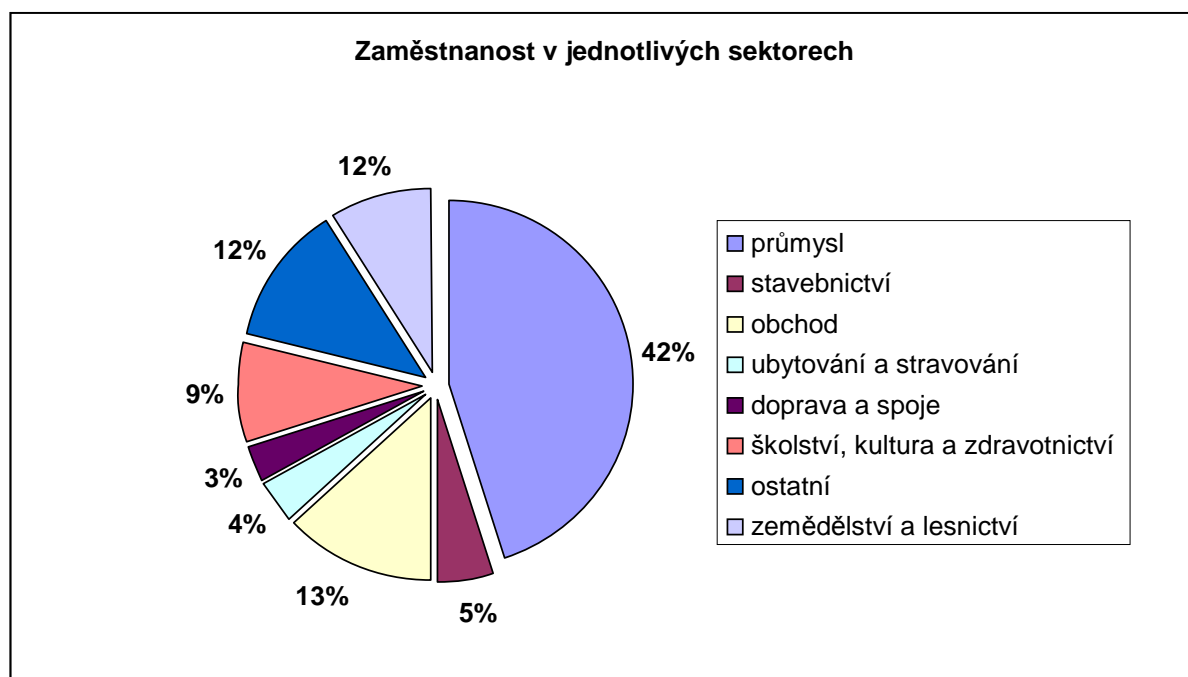
masem, uzeninami a zeleninou) nedostatečné. Nově je zde nabízena možnost nákupu masa a pečiva v pojízdných prodejnách. Tento způsob nákupu je zde teprve zaváděn a jeho hodnocení by bylo předčasné.

3.4.2 Struktura zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Po roce 1989 v podstatě kopíroval vývoj zaměstnanosti v jednotlivých sektorech celorepublikový trend. Snížila se zaměstnanost v zemědělství a ve zpracovatelském průmyslu a naopak vzrostla zaměstnanost v oblasti obchodu a služeb (přehled o zaměstnanosti podle jednotlivých sektorů podává graf č. 8). Stále je však v obci Dolní Kalná zaměstnáno 12 % obyvatel v zemědělství, což je vysoko nad krajským průměrem i nad průměrem okresu Trutnov (Kalenská zemědělská, a.s., Dolní Kalná zaměstnává kolem 91 osob).

Ekonomická výkonnost se přímo odvíjí od vzdělanosti obyvatel, získaných odborných znalostí a praktických dovedností pracovních sil. To jsou základní předpoklady pro zvýšení výroby a služeb s vysokou přidanou hodnotou, poskytování kvalitnějších veřejných služeb a celkově vyšší sociální úroveň společnosti.

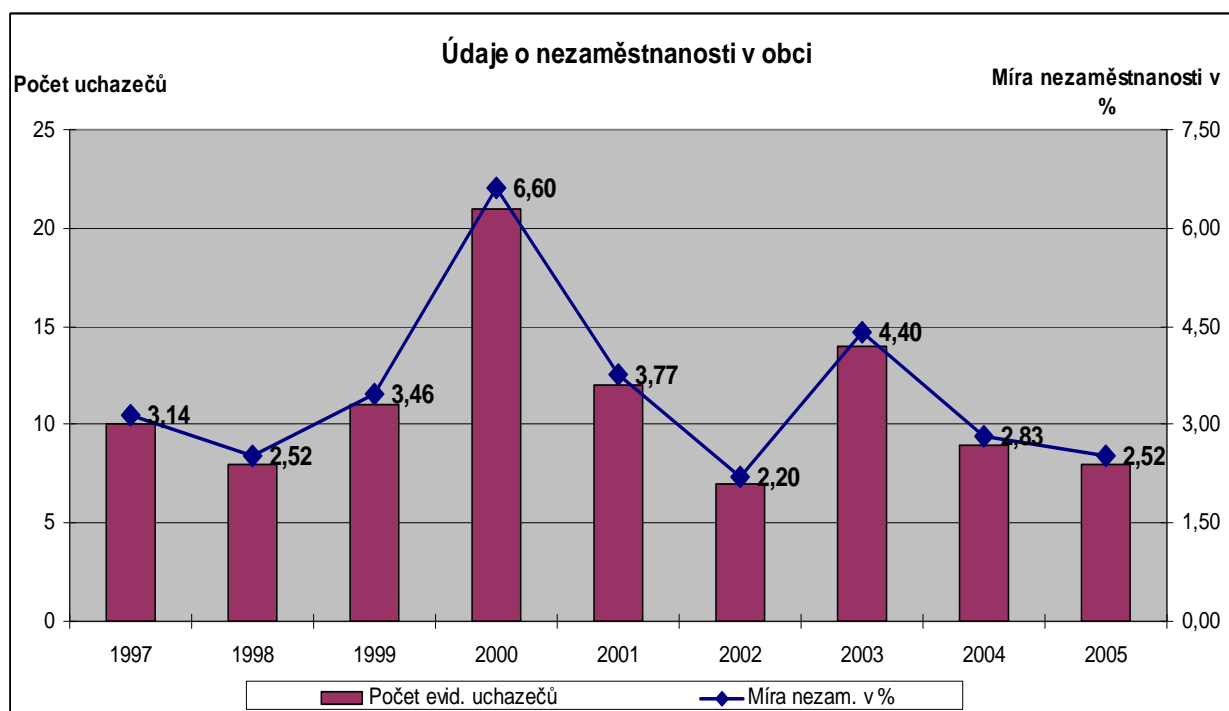
Graf č. 8: Zaměstnanost k 31. 12. 2006 v jednotlivých sektorech (zdroj: ČSÚ a údaje OÚ Dolní Kalná)

Vzhledem k velkým zaměstnavatelům v regionu (zejména: Škoda Auto, a.s.; Optrex Czech, a.s.; Argo – Hytos, s.r.o.; Suchánek & Walraven) je míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2006 na Vrchlabsku pod celorepublikovým (7,67 %) i krajským průměrem (6,32 %). Podle údajů Úřadu práce v Trutnově (jehož dislokované pracoviště je ve Vrchlabí) je aktuální míra registrované nezaměstnanosti v regionu pod 4 %.

Následující údaje o nezaměstnanosti v obci Dolní Kalná, které jsou uvedeny v grafu č. 9, jsou čerpány ze zprávy Úřadu práce v Trutnově. K 31. 12. 2005 bylo na Úřadu práce evidováno celkem 10 osob s trvalým pobytem v Dolní Kalné. Míra nezaměstnanosti, jejíž procento je vztaženo k počtu ekonomicky aktivních obyvatel podle výsledků sčítání lidu v roce 2001 (tedy k číslu 318 EAO), je k roku 2005 pro Dolní Kalnou uváděna ve výši 3,14 %.

Graf č. 9: Údaje o nezaměstnanosti v obci k 30. 11. 2005 (Zdroj: Úřad práce v Trutnově)

Pozn.: Údaje let 1997 – 2004 jsou k 31. 12.; Rok 2005 je uveden k 30. 11.

Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti ve vybraných místech okresu Trutnov k 31. 11. 2005 je uvedena v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti ve vybraných místech okresu Trutnov k 30. 11. 2005 (*Zdroj: Úřad práce v Trutnově*)

Místo	Počet EAO	Počet nezaměstnaných celkem	Míra nezaměstnanosti v %
Trutnov	16 705	1 540	9,22
Úpice	2 916	248	8,50
Žacléř	1 683	230	13,67
Jánské Lázně	482	37	8,92
Pec pod Sněžkou	339	51	8,92
Dvůr Králové n. Labem	8 521	37	7,68
Mostek	717	76	10,60
Vítězná	604	94	15,56
Vrchlabí	6 873	488	7,10
Hostinné	2 605	224	8,60
Rudník	1 102	81	7,35
Lánov	823	52	7,35
Okres Trutnov celkem	61 626	5 655	9,18

Pozn.: EAO – ekonomicky aktivní obyvatelstvo

V okrese Trutnov k 30. 11. 2005 byla podpora v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci vyplácena celkem 1 764 uchazečům o zaměstnání, tj. 31, 2 % z jejich celkového počtu. Na podporách v nezaměstnanosti bylo od počátku roku vyplaceno celkem 76 319 tis. Kč. V listopadu téhož roku připadalo v průměru 9,3 uchazeče o zaměstnání na jedno volné pracovní místo (v měsíci říjnu 9,1 uchazeče).

K 30. 9. 2007 byla zaznamenána průměrná měsíční mzda v Královéhradeckém kraji ve výši 18 711,- Kč. V porovnání s průměrem České republiky je však na úrovni 87 %. Vzhledem k tomu, že v obci Dolní Kalná je vysoká zaměstnanost v zemědělství, dá se předpokládat, že průměrná měsíční mzda je nižší než v kraji i v regionu (přesná hodnota není zaznamenána).

3.4.3 Příjmy obecního rozpočtu

Právní úpravu postavení obce představuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních) ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon již prošel několika novelizacemi, poslední proběhla v roce 2006. V souladu s tímto zákonem je obec povinna sestavit rozpočet na nadcházející rok a po uzavření roku sestavit Závěrečnou zprávu o hospodaření obce.

Příjmy obecního rozpočtu je možno rozdělit na tři skupiny: daňové, nedaňové, dotace a ostatní.

Daňové příjmy

Daňové příjmy představují jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů obce a do značné míry ovlivňují její finanční stabilitu. Jedná se především o daně, které poukazuje obci finanční úřad, a dále o místní a správní poplatky, které vybírá sama obec. U vybraných daní (daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob, daň ze závislé činnosti) se dá konstatovat, že výše příjmu do obecního rozpočtu je přímo úměrná počtu obyvatel obce. Do daňových příjmů dále náleží daň z nemovitostí, případně další daně.

Nedaňové příjmy

Mezi nedaňové příjmy se řadí uživatelské poplatky, které jsou vybírané na území obce v souvislosti se zákonem a o jejich zavedení rozhodla sama obec (např. poplatek ze psů, ze vstupného, z ubytovací kapacity, za ukládání odpadů, za provozovaný výherní hrací přístroj apod.). A dále příjmy nedaňové ostatní (např. dary, výnosy ze sbírek).

Dotace

Dotační příjmy obce jsou vypláceny jednak v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu obce (např. příspěvky na výkon státní správy a dotace na částečnou úhradu neinvestičních výdajů ve školství). Jednak sem patří dotace, o které se musí obec ucházet prostřednictvím státem (jednotlivých ministerstev) vyhlašovaných programů.

Další a pro léta 2007 – 2013 významnou a neopakovatelnou možností financování záměrů a projektu obce je využití dotačních prostředků poskytnutých z EU novým členským státům (tzv. strukturální fondy). Mezi ostatní fondy, které je možné využít pro podporu regionů a které nejsou tak známé jako strukturální fondy, patří: Fondy solidarity, Norské fondy, Švýcarská pomoc.

Vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu a ostatním rozpočtům vypadá v roce 2006 následovně:

- Neinvestiční dotace ze SR v rámci souhrnného finančního vztahu obcí
 - celková dotace neinvestiční-výkon státní správy, školství 107.590,- Kč
 - dotace účelová – sociální dávky 15.000,- Kč
 - Přiděleno - vyčerpano 122.590,- Kč
- Dotace z Programu obnovy venkova na údržbu komunikací
 - Přiděleno - vyčerpano 63.377,- Kč
- Dotace od Krajského úřadu v Hradci Králové pro požární sbor na odbornou přípravu jednotek místních hasičů, na uskutečněné zásahy a materiální vybavení
 - Přiděleno - vyčerpano 12.630,- Kč
- Dotace na volby do Parlamentu ČR
 - Přiděleno – vyčerpano 27.869,50 Kč
- Dotace na volby do obecního zastupitelstva
 - Přiděleno 40.000,- Kč
 - Vyčerpano 36.669,- Kč
 - K vrácení při finanč. vypořádání v r. 2007 (vráceno 5. 1. 2007) 3.331,- Kč

Ostatní

Ostatními příjmy do obecního rozpočtu jsou příjmy z prodeje majetku (např. příjmy z prodeje pozemků) a úvěry.

Plnění rozpočtu obce Dolní Kalná za rok 2006 vypadá následovně:

Původní schválený rozpočet	- příjmy	6.030.000,- Kč
	- výdaje	6.030.000,- Kč
Upravený rozpočet – konečný	- příjmy	7.966.380,- Kč
	- výdaje	7.966.380,- Kč
Skutečné příjmy r. 2006		7.522.208,36 Kč
Skutečné výdaje r. 2006		6.781.282,09 Kč
Stav fin.prostředků k 1. 1. 2006		555.824,45 Kč
Stav fin.prostředků k 31. 12. 2006		1.296.750,72 Kč

Obec k 31. 12. 2006 nemá žádné úvěrové závazky.

Přehled vývoje příjmů obecního rozpočtu v letech 2005, 2006, 2007 a 2008 je uveden v následující tabulce č. 4. Údaje jsou uvedeny v tis. Kč.

Tabulka č. 4: Příjmy obce Dolní Kalná v letech 2005 – 2008 (zdroj: Údaje OÚ Dolní Kalná)

Údaje v tis. Kč	2005	2006	2007	2008
Daň z příjmu FO ze závislé činnosti	890	930	930	1 050
Dan z příjmu FO ze samost. výděl. činnosti	250	250	350	100
Daň z příjmu FO - srážková daň	80	50	50	50
Daň z příjmu právnických osob	830	900	1 100	1 205
Daň z přidané hodnoty	1 401	1 450	1 450	1 600
Pobytový poplatek za rekreační pobyt	30	25	22	20
Správní a místní poplatky	38	17	16	15
Daň z nemovitostí	280	280	280	280
Dotace ze státního rozpočtu	105	123	111	107
Obecní lesy a pozemky	95	300	600	-
Obecní vodovod	210	240	300	300
Autokemp - koupaliště (provozní oblast)	950	850	1 000	850
Autokemp - příjmy z pronájmu kiosků	75	75	75	75
Bytové hospodářství	175	170	170	170
Pohřebnictví, údržba hřbitova	13	15	15	20
Komunální služby	-	5	5	5
Likvidace odpadu z obce – poplatky, třídění	286	285	285	285
Ekonomický pronájem nebytových prostor obce	70	63	50	60
Příjmy z úroků	2	2	6	8
Celkem	5 780	6 030	6 815	6 200

Pozn.: Jedná se o plánované rozpočty, které byly řádně schváleny obecním zastupitelstvem. Přesné hodnoty jsou obsaženy v obecním účetnictví.

3.4.4 Výdaje obecního rozpočtu

Přehled vývoje výdajů obecního rozpočtu v letech 2005, 2006, 2007 a 2008 je uveden v následující tabulce č. 5. Údaje jsou uvedeny v tis. Kč.

Tabulka č. 5: Výdaje obce Dolní Kalná v letech 2005 – 2008 (zdroj: Údaje OÚ Dolní Kalná)

Položky	2005	2006	2007	2008
Dotace ze státního rozpočtu	-	15	-	-
Obecní pozemky	300	150	60	-
Obecní lesy	50	150	110	30
Obecní vodovod	200	200	300	300
Autokemp - koupaliště (provozní oblast, opravy)	550	550	600	950
Bytové hospodářství	30	30	30	20
Pohřebnictví, údržba hřbitova	25	20	15	20
Členské příspěvky - Svazek Krkonoše, Svazek Horní Labe	4	4	4	9
Komunální služby	10	5	5	5
Likvidace odpadu z obce - poplatky, třídění	345	340	350	365
Místní komunikace - běžná a zimní údržba	400	210	200	180
Místní komunikace - opravy	719	300	400	-
Základní školství - platba okolním obcím za dojíždějící žáky	75	79	100	135
Základní škola Dolní Kalná - provozní výdaje	400	500	500	520
Základní škola Dolní Kalná - dotace na mzdové výdaje	-	-	100	-
Základní škola Dolní Kalná - obnova, nákup materiálu	-	110	81	115
Kulturní činnost (akce, knihovna, kronika, zpravodaj)	28	62	32	54
Obecní rozhlas	10	15	20	20
Zdravotní středisko Dolní Kalná	140	140	140	260
Veřejné osvětlení	125	115	120	120
Péče o veřejnou zeleň a veřejná prostranství	65	115	90	90
Požární ochrana - provozní výdaje, obnova vybavení SDH	50	30	65	170
Zastupitelstvo obce - ostatní osobní výdaje	565	565	617	761
Činnost místní správy	710	710	765	800
Podpora organizované tělovýchovy - TJ Sokol Dolní Kalná	50	50	50	65
Podpora organizované tělovýchovy - FK Dolní Kalná	-	15	15	20
Rozvoj obce - stavby, rekonstrukce	150	-	250	74
Projekty a studie (územní plánování, nádrž, koupaliště)	-	1 120	420	997
Splácení úvěru	550	-	-	-
Příspěvková organizace – Služby Dolní Kalná	-	-	-	120
Rozpočtová rezerva	229	430	1 376	-
Celkem	5 780	6 030	6 815	6 200

Pozn.: Jedná se o plánované rozpočty, které byly řádně schváleny obecním zastupitelstvem. Přesné hodnoty jsou obsaženy v obecním účetnictví.

3.4.5 Rozvojové plochy obce

Zastupitelstvo obce Dolní Kalná rozhodlo na veřejném zasedání dne 7. 3. 2007 o pořízení územně plánovací dokumentace ÚPO Dolní Kalná, jako základního koncepčního dokumentu řízení územního rozvoje obce. V současné době je zpracován koncept územního plánu. Do doby pořízení územně plánovací dokumentace je stěžejním dokumentem urbanistická studie.

Na území obce se nacházejí volné plochy pro novou výstavbu rodinných domků a podnikatelské aktivity i volné neobydlené objekty. Všeobecnou výhodou v obci je dostupnější cena pozemků a nemovitostí i možnosti dosažení nižších nákladů na bydlení a provozovaných činností ve srovnání s městskými oblastmi i oblastmi na území Krkonoš. Výhodné je umístění obce na hlavním silničním tahu Praha – Trutnov a vzdálenost obce k městům v okolí. Vzdálenost obce k nejbližšímu městu (Hostinné) je 10 km. Vzdálenost obce k městu s rozšířenou působností (Vrchlabí) je 15 km. Železniční zastávky jsou od obce vzdálené 4 km (Horka u Staré Paky) a 5 km (Kunčice nad Labem). Rozšířená je zde i občanská vybavenost (škola, obchody, pošta, zdravotní péče atd.).

Pro individuální formu bydlení jsou zde čtyři vhodné lokality s cca 70 parcelami o jednotlivé výměře v průměru 1 000 m². Nejzmiňovanější jsou lokality „U Panenky Marie II“ a „Nad Lomem“. V období let 2001 – 2007 se na území obce postavilo celkem 21 nových domů a dalších 5 domů je rozestavěno (jedná se hlavně o lokalitu „U Panenky Marie I“).

3.4.6 Potenciál rozvoje cestovního ruchu

Obec Dolní Kalná se nachází v regionu Podkrkonoší, který je zajímavou oblastí cestovního ruchu v České republice. Pásmo Krkonoš je lákavým místem pro návštěvníky v letních i zimních měsících. Obec náleží k turistické oblasti Krkonoše – východ, turistická zóna Trutnovsko – Podkrkonoší.

Cestovní ruch a volnočasové aktivity (vč. tělovýchovy a sportu) představují významnou součást života obyvatel a podílejí se na celkové kvalitě života a spokojenosti. Cestovní ruch je však i hospodářské odvětví, která má důležité místo v ekonomice obce. Příjmy z cestovního

ruchu tvoří velikou část příjmů místní samosprávy a tento sektor se podílí také na vytváření nových pracovních míst (zejména sezónních).

Nejvýznamnějším bodem cestovního ruchu v Dolní Kalné je areál autokempu, ve kterém se nachází koupaliště provozované již od roku 1966.

Autokemp nabízí stanová místa, ubytovací chatky, sportovní betonové hřiště a fotbalové hřiště a každoročně je navštěvován lidmi ze širokého okolí i zahraničními turisty. Koupaliště, právě vzhledem k délce užívání, nesplňuje všechny atributy atraktivnosti požadované v dnešní době hlavně návštěvníky. Obec by s jeho rekonstrukcí neměla dlouho otálet a v horizontu pěti let by měla investovat také do rozvoje doplňkových služeb a sportovního vyžití v celém areálu.

Do roku 2005 fungoval v obci lyžařský vlek. Další možnosti sportovního vyžití jsou značené pěší turistické trasy a cyklotrasy. Budování a značení cyklotras začalo v roce 2006 ve spolupráci se Svazkem měst a obcí – Krkonoše.

Celkový počet ubytovacích a stravovacích zařízení je dostačující. Jejich využití právě s ohledem na sezónní charakter cestovního ruchu v oblasti je podprůměrné. V posledních letech přetrvává trend krátkodobých návštěv, kdy většina návštěvníků obcí pouze projíždí (nejsou ubytováni) a krátkodobě využívají možnosti cestovního ruchu v obci, nebo jsou ubytováni pouze na víkend. Výjimkou je areál autokempu, ve kterém je k dispozici 16 chatek pro celkem 85 osob, který je využíván i mimo sezónu (podzim, jaro) skupinami návštěvníků (např. sportovní soustředění, školní výlety). Další penziony a jejich kapacity jsou uvedeny v následujícím přehledu:

- Pod farou čp. 11 – 16 lůžek
- Motorest čp. 119 – 18 lůžek
- V Ráji čp. 169 – 10 lůžek
- Schrabalovi čp. 123 – 8 lůžek

Národní památkový ústav eviduje čtyři nemovité kulturní památky, které se nacházejí na katastrálním území Dolní Kalná. Jsou to: Kostel sv. Václava, hřbitov (z toho pouze hrob

Rudoarmějce), pomník obětem I. a II. světové války a fara (čp. 1). V katastrálním území Slemeno v Podkrkonoší není evidována žádná kulturní památka. Památkově chráněné území na žádném z katastrálních území nebylo vyhlášeno. Dále se zde vyskytuje několik zajímavostí a významných staveb s historickým původem (např. v současnosti nevyužívaný objekt bývalé záložny čp. 130).

Dominantou a současně nejvýznamnější památkou obce je kostel sv. Václava, o němž se první zmínky datují od roku 1352. Zajímavou informací je návštěva kostela J. A. Komenským a jeho kázání zde. Nejcenějším uměleckým předmětem vnitřního vybavení kostela je dřevěná Madona z roku 1350 a varhany z 18. století. Památným je také malý a velký zvon z let 1522 a 1565. Kostel, varhany a hřbitovní zdi jsou však v havarijním stavu. Opravy jsou nevyhnutelné, avšak potřebnou výši finančních prostředků není obec ze svého rozpočtu schopna poskytnout.

V okolí obce je přirozeně rozmístěno velké množství pískovcových soch, božích muk i smírčí kříž z roku 1719. Malebné roubené chalupy patří k obrazu krkonošského podhůří. Podrobný popis a zajímavé informace o kalenských památkách jsou přiloženy v příloze 4.

Jako místo potenciálního rozvoje cestovního ruchu a volnočasových aktivit v obci se jeví areál v obecní části Slemeno v Podkrkonoší, kde je umístěna umělá vodní nádrž. Její současný technický stav je nevyhovující a okolí neupravované. Přitom je to místo, které se v minulosti těšilo značné popularitě mezi místními obyvateli i obyvateli z blízkého okolí. Lidé se sem chodili koupat, hrát míčové hry nebo si jen tak v přírodě odpočinout. Nádrž je také strategickou zásobárnou vody, která v minulosti byla využita k hašení požárů v obci. Rekonstrukce nádrže a případná revitalizace okolní krajiny je na odborném posouzení. Prvním a již splněným úkolem je zadání vyhotovení studie tohoto území a návrhy na změnu aktuálního stavu. Studie zahrnuje objekt samotné nádrže a pozemky v okolí, na kterých se nachází přítok přivádějící vodu do nádrže.

3.5 Dopravní a technická infrastruktura

3.5.1 Doprava

Královéhradecký kraj patří mezi regiony s poměrně hustou dopravní sítí. Problémem však zůstává špatný stav a technická zanedbanost regionální silniční sítě odrážející se v nedostatečných parametrech, kvalitě a kapacitě. Toto platí i pro obec Dolní Kalná, kterou prochází silnice I/16 Praha – Trutnov a silnice třetí třídy (III/32553 ve Slemeně v Podkrkonoší a III/2952 Dolní Kalná – Dolní Branná). Parametry silnic jsou nevyhovující a silnice první třídy je v úseku od firmy Takata Petri Parts po Motorest Selská chalupa schůdná pouze za vysoké opatrnosti chodců. Křižovatka silnic I/16 a III/32553 je ve směru ze Slemena v Podkrkonoší nepřehledná a má nevyhovující parametry (nájezd na hlavní silnici je náročný).

V obci je hustá síť účelových komunikací propojujících okrajové části obce s jejím centrem. Tyto komunikace slouží zejména místním obyvatelům, podnikatelům (zemědělcům) a návštěvníkům obce (turistům). V roce 2007 se podařilo vystavět novou komunikaci v nové zastavbě v lokalitě „U Panenky Marie I“ a tři místní krátké úseky komunikací. Zbývající místní komunikace jsou většinou ve špatném technickém stavu (chybí pevné podklady, odvodňující kanály) a mají nevyhovující parametry.

Autobusová doprava je nedostačující (malý počet spojů umožňující častější spojení z obce do měst) a plocha autobusového nádraží je nedostatečně upravená. Z obce jezdí autobusové linky ve směru Vrchlabí, Jilemnice, Hostinné a Trutnov, Nová Paka a Jičín a zpět. Přes víkendy a svátky je autobusová doprava přerušena.

Stávající potřeba parkovacích stání v obci je pokryta (možnost veřejného parkování u autobusového nádraží, obecního úřadu, školy, sokolovny, zdravotního střediska, kostela a hřbitova a v areálu autokempu).

V obci jsou dobré podmínky pro cyklodopravu a turistiku. Obcí prochází řada značených tras pro cykloturistiku i pěší turistiku. Nejbližší veřejné vnitrostátní letiště se nachází ve Vrchlabí, které slouží převážně pro sportovní činnost a nepravidelné komerční lety malých letadel. Železniční síť se v obci nevyskytuje. Nejbližší železniční zastávka se nachází v obci Horka u Staré Paky (vzdálenost 4 km) a v Kunčicích nad Labem (vzdálenost 5 km).

3.5.2 Technická infrastruktura

3.5.2.1 Energie

Zásobování elektrickou energií je v podstatě dobře zajištěno. Avšak rozvodný systém je budovaný od padesátých let a řada vedení je částečně zastaralá. Proto je nutná obnova těchto sítí. Vedení do nové bytové výstavby v lokalitě „U Panenky Marie I“ bylo vyřešeno v průběhu budování nových objektů.

Vytápění stávajících objektů se v současné době provádí různým způsobem podle dostupnosti jednotlivých druhů energií. Plynovodní síť se v obci nenachází, někteří obyvatelé však mají plynové nádoby a vytápění svých objektů řeší individuálně. Důvodem dosavadní neplynofikace obce je technicko-ekonomická náročnost výstavby plynovodu a nízký zájem obyvatel o připojení vzhledem k růstu ceny zemního plynu ve srovnání s cenami uhlí. Nejčastěji se k vytápění využívají pevná paliva a elektřina.

3.5.2.2 Vodní hospodářství

Obec Dolní Kalná má vybudovaný veřejný vodovod, který je ve správě Obecního úřadu Dolní Kalná. Přesto jsou zde domácnosti, které mají vlastní studny a k veřejnému vodovodu nejsou připojeny. Jsou zde dva vodovodní systémy: vodovod Dolní Kalná a vodovod Slemeno. V Dolní Kalné jsou dva vodní zdroje. Jeden u zemědělského podniku Kalenská zemědělská a.s. a druhý na koupališti. Zdroj na koupališti je zdrojem hlavním, který pokrývá potřebu obce i potřeby autokempu. Kapacita dosavadní vodovodní sítě plně pokrývá současnou spotřebu vody všech obyvatel i podniků na území obce, přesto je nutné řešit zásobu vody do budoucna.

Na základě demografické studie (pro účely ÚPO) je uvažováno značné navýšení počtu pozemků pro formu individuálního bydlení, což představuje navýšení spotřeby pitné vody.

Stávající vodovodní síť je ve vyhovujícím technickém stavu, přesto při průtoku vody dochází ke ztrátám. Tyto ztráty by mohly obec, které narůstá počet trvale bydlících obyvatel, v budoucnu ohrozit. Dalším problémem jsou technologické nedostatky při úpravě vody. Nelze zajistit nekolísavou kvalitu vody a co nejdříve se musí vyřešit záložní zdroje elektrické energie.

Centrální likvidace odpadních vod v obci není doposud vybudována. Oddílná kanalizace je vybudována pouze v místní části nad kostelem (lokalita „U Panenky Marie“). Na zbývajícím území obce je situace řešena individuálně. Je nutné rozpracovat možnosti odkanalizování a čištění odpadních vod pro celé území obce.

Zásobárnu vody v katastru obce Dolní Kalná představuje vodní umělá nádrž ve Slemeně v Podkrkonoší. V současné době je však v havarijním stavu (břehy nádrže nejsou zpevněny a betonové kraje se drolí, dochází k sáknutí vody do okolí a při přítoku dochází ke značným ztrátám) a je nutné pracovat na její rekonstrukci. Zachování nádrže ve stávajícím nevyhovujícím stavu představuje hrozbu pro celou obec Slemeno, která je situována pod nádrží.

3.5.2.3 Spoje

Telefonní síť plně pokrývá potřeby obyvatelstva a podnikatelské sféry. Naprostá většina území je pokryta signálem alespoň jednoho z mobilních operátorů. Stále více obyvatel využívá informačních technologií, včetně internetu. Kabelová televize není provozována.

Telekomunikace v území provozuje Telefónika O2. Radiokomunikace je zastoupena provozovateli: T-mobile Czech Republic, a.s.; Telefónika O2; Vodafone Czech Republic a.s.; České radiokomunikace a Vojenská a ubytovací stavební správa Pardubice.

3.5.3. Ochrana přírody a krajiny

Obec Dolní Kalná se řadí k obcím s relativně čistým ovzduším, bez velkých zdrojů znečištění. Z imisních charakteristik je patrný klesající trend znečištění ovzduší obce a proto lze konstatovat, že imisní situace je příznivá. Ovzduší je ovlivňováno místními zdroji znečištění a v menší míře dálkovými přenosy imisí. Na místním znečišťování ovzduší se podílejí hlavně malé zdroje znečištění s cca 90 % využíváním pevných paliv a mobilní zdroje znečišťování. V rámci zpracování územně plánovací dokumentace nelze místní malé zdroje znečištění řešit plynofikací a proto je nutno předpokládat další využívání pevných paliv s postupným přechodem na ekologicky čistá paliva, případně doplňkové zdroje energie (domácí větrné elektrárny, geotermální čerpadla doplněná kotli na biomasu apod.). Mobilní zdroje znečišťování je možno řešit ochrannou zelení okolo liniových zdrojů znečištění (okolo hlavních komunikací). Tímto způsobem je možné řešit také zvyšující se hlukovou zátěž, která patří mezi negativní civilizační faktory. Velmi významným zdrojem hluku je doprava.

Na základě průzkumů zjišťujících kontaminaci půdy bylo zjištěno, že hodnoty v půdě nepřekročují maximální přípustné hodnoty. Půda je však ohrožena erozí (vyšší erozi půdy podmiňuje vysoký podíl zorněné půdy a přetrvávající velkoplošný způsob hospodaření, který způsobuje snižování biodiverzity krajiny). Půdní fond je díky místním specifickým poměrům poměrně dost náchylný pro vznik erozních jevů. Z důvodu výrazného útlumu zemědělské výroby se v současné době na území obce nevyskytuje.

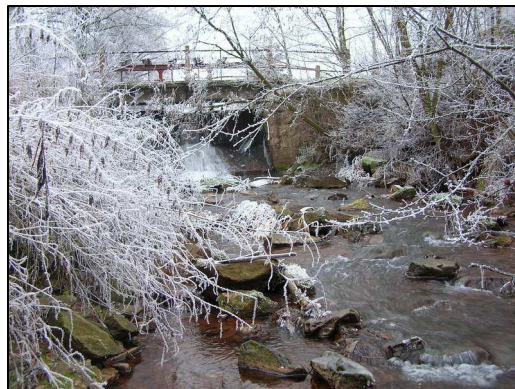
V rámci soustavy NATURA 2000 se dle směrnice Rady Evropských společenství č. 92/43/EEC na území obce nenachází „chráněné přírodní stanoviště“ ani „ptačí oblast“. Vymezena je zde však zoologická lokalita (potok Bukovina) se zaznamenaným výskytem mihule potoční (Lamperta planeri), ale i krajinné prvky prostoru božích muk se čtyřmi jírovci maďaly v k. ú. Dolní Kalná na p. p. č. 1019 a udržovaná boží muka se dvěmi dominantními, vitálními a pravidelnými jírovci maďaly v místě kontaktu parcel p. p. č. 325/3, 331/2 a 331/13 v k. ú. Slemeno. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, ani památné stromy se na území obce Dolní Kalná nevyskytují.

Z urbanistického hlediska je nutné v nejvyšší možné míře chránit kulturní hodnoty historického vývoje území obce, především prostorové kompozice jednotlivých sídel.

Odpovídající pozornost musí být věnována původním objektům lidové architektury, které spolu s přírodními prvky hrají důležitou roli v celkovém obraze krajiny.

3.5.3.1 Ochrana před záplavami

V obci není stanoveno záplavové území žádného toku. Aktivní a pasivní zóny záplavového území nebyly stanoveny, a tak zvláštní ochrana území před průchodem průlomové vlny vzniklé zvláštní povodní není nutná. Hlavním tokem je Kalenský potok, jehož čistota vody není sledována. Protože však obec nemá oddílnou kanalizaci ani centrální ČOV, lze předpokládat jeho zatěžování.

V případě nadměrných dešťových srážek se prokázalo nedostatečné odvádění povrchových a srážkových vod v obci. Některá místa v obci jsou ohrožena lokálním zatopením, proto byl proveden průzkum a odborný posudek vodohospodářů a techniků. Vytipována byla jedna nejohroženější lokalita u čp. 67 v Dolní Kalné. Zde je nedostatečný systém kanálů a odtoků, kterými je voda směřována do potoka. V případě nadprůměrných dešťových srážek se zde kumuluje voda z polí, která nestačí stávajícími kanály protéct a voda přetéká ze sběrných kanálů na místní komunikace, zahrady, do domu čp. 67 a přes silnici do potoka. Zde je tedy nutné vybudovat nové technické řešení stávajícího systému odvodních kanálů.

3.5.3.2 Odpady

Na území obce není skládka odpadů, ani se zde nenachází zařízení na zneškodňování nebezpečných odpadů. Sklo, plasty a komunální odpad jsou předávány k dalšímu využití různým zpracovatelům. Nebezpečné odpady a kovy jsou odváženy a předávány oprávněným osobám a firmám k dalšímu využití, či zneškodnění.

3.5.4 Kvalita života

Kvalita života je důležitým kritériem občanů k výběru lokalit pro bydlení. Žádná obec proto nesmí zapomínat na občanskou vybavenost a služby, které má možnost ve standardní kvalitě nabízet.

3.5.4.1 Bytový fond

Ekonomická dostupnost bydlení především pro mladé lidi a rodiny s dětmi je výhodou obce Dolní Kalná. I v důsledku toho se bytový fond v obci z hlediska dlouhodobého vývoje trvale zvětšuje. V posledních letech se však také zvyšuje podíl trvale neobydlených domů. Jedná se především o starší rodinné domy a chalupy, sloužící k rekreačním účelům. Průměrné stáří domovního fondu je v obci nad republikovým průměrem a lze tak očekávat značné prostředky pro udržování a zlepšování kvality bytového fondu a potřebu jeho nahrazování novou bytovou výstavbou. Přehled bytového fondu k 30. 9. 2007 je uveden v následující tabulce č. 6.

Obec Dolní Kalná počítá v územně plánovací dokumentaci s několika novými lokalitami pro individuální formu bydlení. K využití na přestavbu bytového domu s obecními byty se nabízí v současné době neobydlený obecní dům ve Slemeně. Jde o objekt bývalého slemenského obecního úřadu. Realizace této myšlenky závisí na dalším jednání.

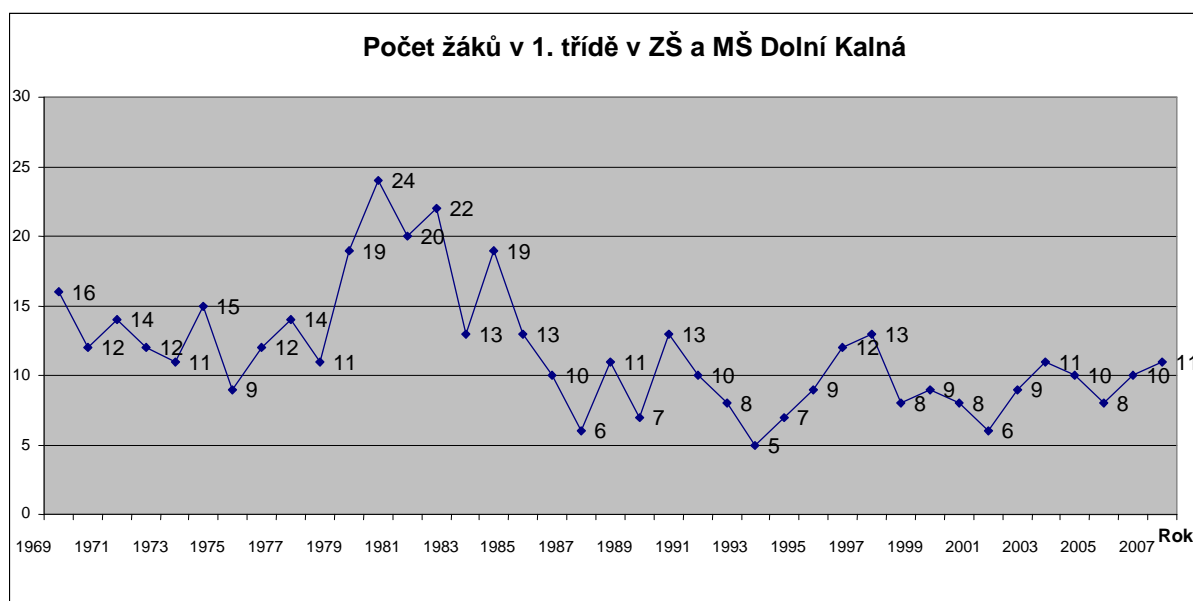
Tabulka č. 6: Bytový fond (zdroj: Údaje OÚ Dolní Kalná)

	Počet
Počet trvale obydlených domů	189
Počet trvale obydlených bytů	240
Počet objektů individuální rekreace – chaty a chalupy	80
Počet ubytovacích kapacit v cestovním ruchu	8
Počet rozestavěných bytů	5
Počet rozestavěných rodinných domů	5
Počet bytů postavených po roce 2001	14
Počet domů postavených po roce 2001	21
Počet neobydlených domů	62
Počet žádostí o nové byty	10

3.5.4.2 Školství

Obec Dolní Kalná je zřizovatelem příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Dolní Kalná. Škola je malotřídní se třemi třídami a pěti ročníky. Ve školním roce 2007/2008 navštěvuje základní školu 41 žáků a v mateřské škole je zapsáno 26 dětí. Dlouhodobý vývoj počtu zapsaných žáků do 1. třídy v ZŠ a MŠ Dolní Kalná je uveden v grafu č. 10.

Graf č. 10: Přehled dlouhodobého vývoje počtu žáků v 1. třídě v ZŠ Dolní Kalná (zdroj: Údaje ZŠ a MŠ Dolní Kalná)

Škola v Dolní Kalné patřila mezi několik škol, kde po skončení třicetileté války měli učitelé určený stálý plat. V roce 1789 byla postavena stálá školní budova, ve které se v jedné třídě učily děti z Dolní Kalné, Horní Kalné, Slemena a Ždírnice. Ke zřízení druhé třídy došlo až roku 1873 a třetí třída byla zřízena v roce 1882. Nová zděná budova školy byla otevřena v roce 1886. Byla trojtřídní, od roku 1906 pak čtyřtřídní. Tyto čtyři třídy zde existovaly až do 1. 9. 1938. Po 2. světové válce došlo k velkému odchodu obyvatel do pohraničí a tak od školního roku 1947/1948 se škola stala dvoutřídní a to po dobu 10 let. Od školního roku 1984/1985 byla znovu školou trojtřídní, neboť žáci 5. ročníku dojížděli do škol druhého stupně v okolních městech. Po roce 1989 se obec Horní Kalná osamostatnila a obnovila výuku ve své škole, i když pouze jednotřídní. Na škole v Dolní Kalé tím došlo k dalšímu poklesu celkového počtu žáků.

Vzhledem k tomu, že od roku 1964 byla v této oblasti vyhlášena stavební uzávěra pro plánovanou výstavbu přehrady „Vestřev“, nastal značný úbytek obyvatel. Mladí lidé si stavěli nové domy ve Vrchlabí a okolních obcích, které nebyly touto stavební uzávěrou postiženy. I když k výstavbě přehrady nedošlo a stavební uzávěra byla po roce 1989 zrušena a v obci nastala rychlá výstavba nových domů, projevuje se to dnes nedostatkem občanů v produktivním věku a nedostatkem dětí ve škole. Jen s potížemi se udržují tři třídy. Celkový počet žáků ve škole klesá pod 50 dětí. V roce 2003 byla základní škola organizačně sloučena se školou mateřskou a tvoří tak jeden právní subjekt, tak zvanou příspěvkovou organizaci ZŠ a MŠ Dolní Kalná. Počty žáků v ZŠ a MŠ Dolní Kalná v letech 1996 – 2003 jsou uvedeny v tabulce č. 7.

Pod vedením Mgr. Jany Vydrové se výuka ve škole zkvalitňuje a přibližuje městským školám. Pro děti jsou každoročně otvírány různé zájmové kroužky (přírodovědný, keramický, počítačový, angličtina, taneční, sportovní hry, tvoření atd.), pořádány různé výlety a exkurze a zajišťovány sportovní kurzy (lyžařský, plavecký).

Tabulka č. 7: Počty žáků ZŠ a MŠ Dolní Kalná v letech 1996 – 2003 (Zdroj: Údaje ZŠ a MŠ Dolní Kalná)

ZŠ a MŠ Dolní Kalná	1996/97	2000/01	2003/04
Počet žáků 1. třídy ZŠ	12	8	11
Počet žáků 2. třídy ZŠ	9	8	9
Počet žáků 3. třídy ZŠ	7	8	6
Počet žáků 4. třídy ZŠ	3	7	7
Počty žáků 5. třídy ZŠ	8	9	7
Počet žáků ZŠ celkem	39	40	40
Z toho dojíždějící z jiné obce	-	5	3
Počet tříd ZŠ	3	3	3
Počet učeben ZŠ	4	4	4
Optimální kapacita ZŠ	45	50	50
Počet dětí v MŠ do 3 let	-	-	-
Počet dětí v MŠ ve věku 3 - 5 let	18	18	26
Počet dětí v MŠ nad 5 let	7	7	12
Počet dětí v MŠ celkem	25	25	38
Počet oddělení v MŠ	1	1	2
Optimální kapacita MŠ	25	25	40
Děti v MŠ vyžadující zvláštní péči	-	1	-

3.5.4.3 Sociální a zdravotní péče

V obci je provozováno detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře a samostatná ordinace praktického lékaře – stomatologa. Pravidelně sem dojíždí dětský lékař na povinné očkování dětí a mládeže. Od roku 2007 jsou zde na objednání nabízeny masážní služby. Všechny tyto služby jsou k dispozici pod jednou střechou, a to v budově zdravotního střediska.

Nejbližším zařízením lůžkové péče je Oblastní nemocnice Trutnov a.s. a soukromá Česko-německá horská nemocnice Krkonoše, s.r.o. ve Vrchlabí. Nejbližší lékárna je v Hostinném. Rychlá záchranná pomoc je zajišťována z Vrchlabí a Trutnova. Problémem je doba dojezdu, která činí více než 30 minut.

Další službou v této oblasti je terénní zdravotní služba, která je poskytována občanům obce Dolní Kalná i okolních obcí. V současné době se uvažuje o rozšíření terénní zdravotní služby o službu sociální, pečovatelskou (dle zákona č. 108/2006 o sociálních službách). K tomuto tématu již byl vytvořen záměr, proveden veřejný průzkum a založení příspěvkové organizace k tomuto účelu již bylo obecním zastupitelstvem koncem roku 2007 schváleno.

Obecní úřad spolupracuje na komunitním plánu sociálních služeb s městy Vrchlabí a Hostinné.

3.5.4.4 Kultura, sport a volný čas

V obci funguje několik zájmových sdružení a spolků, jejichž předmětem činnosti jsou různé aktivity, které naplňují volný čas dětí, mládeže i dospělých. Jejich role je v aktivitách kulturně společenského života i sportovního života obce nezastupitelná.

Prvním založeným spolkem v Dolní Kalné, který funguje dodnes, je Sbor dobrovolných hasičů.

Jeho vznik se datuje od roku 1877. Po Nové Pace to byl druhý hasičský sbor tehdejšího novopackého okresu. Dnes je zde zapsáno 176 členů. Sbor zasahuje při požárech, velké vodě a vypomáhá při dalších akcích ve prospěch místních občanů. Druhým založeným je TJ Sokol Dolní Kalná, jehož ustavující schůze se konala v roce 1892. Aktuálně je sem přihlášeno 200 členů. Dále je zde aktivní Myslivecké sdružení BOR, FK Dolní Kalná a Junácký oddíl. Pod záštitou obce se pravidelně scházejí členové loutkového divadla Kalenka.

Aktivní jsou občané i v pořádání kulturních a sportovních akcí přesahující hranice obce i kraje. Známy je každoroční Pochod na Sněžku za východem Slunce (v roce 2007 proběhl již 31. ročník). Populární jsou dále závody sborů dobrovolných hasičů, fotbalová utkání, plesy, dolnokalenská pout', Memoriál bratří Montgolfiérů (pouštění balónů), pálení čarodějnic, mediálně známý letní lyžařský závod, silvestrovské programy a pravidelné akce pro děti (dětský den, cesta pohádkovým lesem, podzimní pouštění draků, lampiónový průvod, karneval a mikulášská besídka). V místním kostele se podařilo uspořádat již tři koncerty chrámového sboru, které si získaly značný divácký ohlas.

Společenské aktivity se obvykle konají v místní budově sokolovny. Pro venkovní sportovní činnost je volně přístupné antukové hřiště u sokolovny (ve středu obce) a hřiště v areálu autokempu (fotbalové a hřiště na míčové hry).

Veřejnosti je k dispozici obecní knihovna, která má otevřeno dvakrát týdně. Mimo knižní služby je zde možnost bezplatně využít počítač s připojením na internet. V minulosti v obci fungovalo i kino. Dnes je návštěva kina možná v Hostinném, Vrchlabí nebo v Nové Pace.

3.6 Partnerské vztahy

Obec Dolní Kalná je členem svazku Krkonoše – svazek měst a obcí. Jeho páteřním dokumentem je Program rozvoje cestovního ruchu turistického regionu Krkonoše, na jehož základě směřuje k všestranné podpoře předpokladů pro plnohodnotný život obyvatel Krkonoš.

Dále je obec členem dobrovolného Svazku obcí Horní Labe. Jeho zásadním dokumentem je Strategie rozvoje mikroregionu Horní Labe. Předmětem činnosti je ochrana a prosazování společných zájmů členských obcí, spolupráce členských obcí při obnově venkova, při přípravě a realizaci rozvojových programů Evropské unie a další rozvojové aktivity.

A díky členství v MAS Krkonoše se Dolní Kalná zapojila do projektu směřujícího k rozvoji regionu za pomoci programu LEADER ČR čerpajícího finance z Evropské unie.

3.7 Základní informace o obci

Informace o Dolní Kalné je možné nalézt na webových stránkách obce www.dolnikalna.cz, které jsou pravidelně aktualizovány a rozšiřovány o nová témata. Nechybí zde ani rozsáhlá fotogalerie konaných akcí, obecních zajímavostí a samotné obce. Dále jsou zde k dispozici odkazy na místní sdružení a přehledy aktuálně připravovaných společenských událostí.

Od konce roku 2006 vydává obecní úřad občasník Kalensko, který poskytuje informace o dění v obci, jejích plánech a aktuálních tématech dotýkajících se všech občanů. Zde mají všichni možnost vyjádřit své názory a informovat ostatní o činnostech místních sdružení a plánovaných společenských akcí.

Kontaktní a identifikační údaje:

Oficiální název:	Obec Dolní Kalná
Přidružené části:	místní část Slemeno
Adresa:	Dolní Kalná 178, 543 74 Dolní Kalná
Telefon:	499 448 222
E-mail:	d.kalna@quick.cz
IČO:	00277762
Číslo účtu:	125163954/0300
Katastrální území:	Dolní Kalná, Slemeno v Podkrkonoší

4. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza nevznikla jako prostý seznam současných slabých a silných stránek a budoucích příležitostí a hrozeb vybraného území, ale je výsledkem komplexního zhodnocení problematiky s přihlédnutím k účelu dokumentu – sestavení účelného plánu rozvoje obce Dolní Kalná.

4.1 Celková SWOT analýza

Silné stránky (Strengths) – nejvýznamnější výhody a přednosti obce Dolní Kalná:

- prostorová kompozice jednotlivých sídel
- rozmanitost krajiny
- kvalitní životní prostředí

- ceny nemovitostí, nájmu, služeb a pracovní síly
- pracovní příležitosti v obci
- maloobchodní síť (potravin, drogerie, papírnictví, oděvy)
- nízké procento míry nezaměstnanosti (pod 4 %)

- napojení na silniční tah Praha – Trutnov
- kapacita pro dodávky elektrické energie
- obecní vodovod
- telefonní síť (pokrytí všemi mobilními společnostmi)

- zajímavé historické objekty, přírodní prvky a objekty lidové architektury
- volné plochy pro individuální bydlení
- možnost sportovního vyžití (koupaliště, hřiště v areálu autokempu, sokolovna)
- kvalitní podmínky pro cyklodopravu a turistiku
- vysoký počet zájmových spolků (pro děti i dospělé)
- poptávka a zájem občanů o volnočasové aktivity, kulturu a sport
- tradice v konání kulturních, společenských a sportovních akcí

- zájem občanů i podnikatelů o dění v obci, aktivní účast na rozhodování
- základní a mateřská škola
- zdravotní služba (praktický lékař, praktický lékař – stomatolog)
- poštovní a spojitelné služby

Slabé stránky (*Weaknesses*) – nejzávažnější nevýhody a nedostatky obce Dolní Kalná:

- nepříznivá vzdělanostní struktura
- nedostatečná spolupráce s okolními obcemi a institucemi
- vysoký počet obyvatel pracujících v zemědělství
- absence podkladů pro střednědobé a dlouhodobé plánování na úrovni obce (např. ÚPO)
- nízký podíl účelových dotací v obecním rozpočtu
- nezkušenost s dotačními programy EU
- nedostatek finančních prostředků na zainvestování rozvojových ploch, na rozvojové projekty
- nízká konkurenceschopnost zemědělství
- časté používání pevných paliv na vytápění domácností
- chybí napojení na železniční síť, pouze silniční doprava
- nevyhovující technický stav místních komunikací
- špatná dopravní obslužnost - chybějící dopravní autobusové spoje ve večerních hodinách a o víkendech
- nedostatečné propojení místních částí – Dolní Kalná a Slemeno (rozložitost obce, odlehlost místní části – finančně náročná centrální technická infrastruktura)
- absence obecní kanalizace a centrální ČOV
- vysoké stáří sítí pro zásobování elektrickou energií
- vyšší věkový průměr obyvatel
- velký počet osob dojíždějících do zaměstnání

- některé obecní objekty jsou v havarijním stavu nebo potřebují zrekonstruovat (objekt bývalé záložny, budova ZŠ a MŠ Dolní Kalná, bývalý obecní úřad ve Slemeně, koupaliště, vodní nádrž ve Slemeně, hřbitovní zeď)
- významná památka obce – kostel – je ve špatném technickém stavu (majetek církve)
- nedostatečné vybavení obce službami (kvalitní zdravotní služby, komerční služby)
- stárnutí bytového fondu

Externí příležitosti (*Opportunities*) – možnosti dalšího rozvoje obce Dolní Kalná:

- pořízení územně plánovací dokumentace ÚPO Dolní Kalná
 - členství ve svazcích Krkonoše – svazek měst a obcí, Svazek obcí Horní Labe a MAS Krkonoše
 - pracovní nabídky v regionu, rozvoj ekonomických subjektů (zejména firma Škoda Auto, a.s., Vrchlabí)
 - možnost čerpání finančních prostředků z evropských a státních zdrojů
 - aktivní zapojení do příprav projektových dokumentací v rámci různých dotačních titulů
 - zlepšení a rozvoj komunikačního propojení s okolními obcemi, růst vzájemné spolupráce s institucemi a podnikateli v regionu
 - vhodné projekty rekonstrukce obecních objektů a jejich následná realizace
 - podpora malého a středního podnikání
 - rozvoj nových forem cestovního ruchu
-
- výstavba obecní kanalizace a centrální ČOV
 - řešení dopravy, časové sladění druhů doprav s ostatními regiony kraje
 - rozvoj a podpora cyklodopravy v rámci ČR i kraje
 - podpora získávání energií pomocí obnovitelných zdrojů a využití alternativních zdrojů energie
-
- rostoucí trend počtu obyvatel
 - zájem o bydlení v obci (o nákup pozemkových parcel i žádosti na obecní byty)
 - rozvoj cestovního ruchu v regionu Krkonoše
 - rekonstrukce koupaliště v Dolní Kalné a vodní nádrže ve Slemeně v Podkrkonoší

- obnova lyžařského vleku
- zavedení terénní sociální služby
- zatraktivnění venkovského prostoru pro mladou generaci

Externí hrozby (*Threats*) – možná ohrožení budoucího rozvoje obce Dolní Kalná:

- území obce se nachází v lokalitě pro akumulaci povrchových vod vhodné k hájení (vodní nádrž Vestřev)
 - zpřísnění norem Evropské unie (životní prostředí, změna financování apod.)
 - změna legislativy, nové zákony Parlamentu ČR
 - nízké příjmy ze státního rozpočtu
 - neudržitelný rozvoj regionu stagnace nebo pokles podnikatelských aktivit
 - ekonomická nestabilita v Evropě (nedostatek financí)
 - příliš administrativně a finančně náročné čerpání prostředků z fondů státních nebo EU
 - ztráta schopnosti konkurovat okolním regionům
 - technologické zaostávání z důvodu nedostatku kapitálu a nedostatečné systémové podpory
-
- nepříznivá demografická struktura obyvatel
 - nevhodná imigrace obyvatelstva – příliv sociálně problémových skupin
 - vylidňování venkova
 - vliv životního stylu
 - malá motivace mladých lidí pro život v rodné obci
 - stagnace, případně další zhoršování vzdělanostní úrovně
 - odliv mladých a perspektivních obyvatel
 - zhoršující se životní prostředí v důsledku nerespektování zásad trvale udržitelného rozvoje
-
- pomalý rozvoj infrastruktury
 - trvalý nárůst intenzity tranzitní dopravy
 - setrvávající tendence veřejnosti preferovat individuální dopravu před hromadnou
 - klesající zájem o plynofikaci

4.2 SWOT MATICE klíčových oblastí

	<u>Silné stránky (S)</u> <ul style="list-style-type: none"> • rozmanitost krajiny, kvalitní životní prostředí • příznivé ceny nemovitostí, služeb a pracovní síly • volné plochy pro individuální bydlení • poptávka a zájem občanů o volnočasové aktivity, kulturu a sport • ZŠ a MŠ v místě • zájem občanů i podnikatelů o dění v obci, aktivní účast na rozhodování • členství v regionálních svazcích 	<u>Slabé stránky (W)</u> <ul style="list-style-type: none"> • nízká konkurenceschopnost zemědělství • absence podkladů pro plánování na úrovni obce • nízký podíl účelových dotací v obecním rozpočtu • druh paliv používaných na vytápění objektů • stav místních komunikací • absence kanalizace a ČOV • nedostatečné vybavení obce službami (zdravotní, komerční)
<u>Příležitosti (O)</u> <ul style="list-style-type: none"> • pořízení ÚPO Dolní Kalná • možnost čerpání finančních prostředků z evropských a státních zdrojů • podpora malého a středního podnikání • podpora získávání energií pomocí obnovitelných zdrojů a využití alternativních zdrojů energie • zájem o bydlení v obci • rekonstrukce koupaliště a obecních objektů • zavedení terénní sociální pečovatelské služby • rozvoj nových forem cestovního ruchu 	<u>SO strategie „VYUŽITÍ“</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Využití zájmu o bydlení a atraktivitou obce i místními cenami získat nové obyvatele ○ Pořízením ÚPO podnitit aktivitu občanů i podnikatelů ○ Členství v regionálních svazcích využít k rozvoji nových forem cestovního ruchu 	<u>WO strategie „HLEDÁNÍ“</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Využití podpor z programů EU a státu, aby se obec finančně stabilizovala a získala dodatečné finanční prostředky ○ Podpora zemědělství a drobného podnikání využitím dotačních programů ○ Zavedením terénní sociální služby uspokojit poptávku po těchto službách
<u>Ohrožení (T)</u> <ul style="list-style-type: none"> • lokalita hájeného území • zpřísnění norem EU • změna legislativy • nízké příjmy ze státního rozpočtu • nepříznivá demografická struktura obyvatel 	<u>ST strategie „KONFRONTACE“</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nepřízeň odvrátit atraktivitou obce ○ Využití zájmu podnikatelů a občanů k rozvoji obce 	<u>WT strategie „VYHÝBÁNÍ“</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sledovat všechny související právní předpisy, nařízení i rozvoj regionu ○ Snažit se o zvýšení finanční stability obce

5. VIZE A GLOBÁLNÍ CÍL

Na základě provedené demografické, ekonomické a sociální charakteristiky obce, SWOT analýzy a jejího vyhodnocení byla definována vize obce, na kterou navazují opatření, vymezující základní směry rozvoje.

Vize stručně popisuje ideální situaci cílového stavu. Z ní pak vychází *globální cíl*, který popisuje základní vývojové tendence a směřování obce. Vede k naplnění celkové vize.

Vize

Obec Dolní Kalná, místo pro kvalitní život

Atraktivní a sociálně stabilní obec s vyváženou ekonomickou strukturou a vysokou životní úrovní, která respektuje zásady trvale udržitelného rozvoje a zachovává si úctu k tradicím.

Globální cíl

Vytvářet podmínky a prostředí umožňující spokojený život obyvatel a zvýšit atraktivitu regionu pro podnikání, investice a život obyvatel v kvalitním životním prostředí.

6. HLAVNÍ OBLASTI A OPATŘENÍ

V sekcích věnovaných jednotlivým hlavním oblastem rozvoje obce jsou uvedena opatření a aktivity, jejichž prostřednictvím bude naplňován strategický cíl dané oblasti.

6.1 Hlavní oblast Ekonomika a podnikání

CÍL: Zvýšení celkového ekonomického potenciálu a vytvoření přítažlivého prostředí pro podnikatele, investory i zaměstnance.

1. opatření: Podpora podnikání

- vyhotovení územně plánovací dokumentace ÚPO Dolní Kalná
- podpora místních podnikatelských subjektů
- aktivní vyhledání investorů
- příprava investičních zón

2. opatření: Podpora spolupráce s okolními obcemi, regionálními subjekty a státem

- vyhotovení střednědobých a dlouhodobých podkladů pro plánování
- zkvalitnění komunikace mezi samosprávou a potencionálními partnery spolupráce
- propagace obce

3. opatření: Rozvoj služeb

- uspokojení poptávky rozvojem obchodní sítě
- uspokojení poptávky rozvojem sítě služeb

6.2 Hlavní oblast Doprava a infrastruktura

CÍL: Rozvoj infrastruktury a dopravní dostupnosti jako jednoho z klíčových atributů úspěšného rozvoje obce při respektování ochrany životního prostředí.

1. opatření: Doprava

- prověření způsobů odstranění závad na silniční síti
- segregace pěší dopravy na silnici I/16
- vybudování přístupové komunikace k objektům zemědělského areálu ve Slemeně v Podkrkonoší
- zlepšení parametrů nevyhovujících místních komunikací
- vyřešení nevyhovujících parametrů křižovatky silnic I/16 a III/32553
- prověření možnosti zlepšení parametrů a stavu silnice III/2952 Dolní Kalná – Dolní Branná
- doplnění cyklistických tras v rámci vyšších regionálních vazeb
- prověření možnosti snižování negativních účinků hluku
- optimalizace bezpečného umístění autobusových zastávek s cílem zvýšení bezpečnosti chodců
- zlepšení dopravní obslužnosti obce do okolních měst
- úprava autobusového nádraží

2. opatření: Technická infrastruktura

- výstavba obecní kanalizace a centrální ČOV
- prověření možnosti řešení výhledového nedostatku pitné vody v Dolní Kalné a Slemeně v Podkrkonoší
- rekonstrukce protipožární nádrže ve Slemeně v Podkrkonoší
- posouzení možnosti posílení elektrické sítě

6.3 Hlavní oblast Kvalita života

CÍL: Vytváření podmínek k trvalému zvyšování spokojenosti a kvality života obyvatel.

1. opatření: Zaměření se na trvale žijící obyvatele

- příprava podmínek pro odpovídající kapacity nové bytové výstavby
- posouzení vhodnosti ploch pro individuální formu bydlení v nově vytípaných lokalitách

- příprava podmínek pro možnost rozšíření poskytovaných zdravotnických a sociálních služeb
- rozvoj ZŠ a MŠ Dolní Kalná
- rekonstrukce obecního rozhlasu – vybudování dálkového systému
- příprava dokumentace k rekonstrukci bytového domu ve Slemeně v Podkrkonoší
- příprava podmínek pro účelné využití objektu bývalé záložny čp. 130
- příprava generální opravy hřbitovní zdi
- zaktivizování opravy kostela sv. Václava a kapliček v katastru obce
- příprava podmínek pro zlepšení zásobování obyvatel základními potravinami

2. opatření: Zaměření se na návštěvníky a přechodné obyvatele

- podpora vytváření nových pracovních míst
- aktivní spolupráce se svazky Krkonoše – svazek měst a obcí, Svazek obcí Horní Labe a MAS Krkonoše
- vytvoření systém propagace obce pro zvýšení návštěvnosti
- vyhotovení dokumentů za účelem získání finanční prostředků na podporu atraktivit cestovního ruchu
- vytvoření podmínek pro modernizaci sportovně rekreačního areálu autokempu
- vytipování vhodné lokality pro lyžařský areál
- rekonstrukce koupaliště a příprava projektové dokumentace na rekonstrukci celého areálu autokempu (cílem je zatraktivnění této lokality)

3. opatření: Ochrana přírody a krajiny

- prověření možnosti založení ochranné zeleně podél výrobních a zemědělských areálů
- prověření možnosti rozčlenění některých otevřených partií s převahou zemědělských pozemků (remízky)
- péče o veřejnou zeleň
- uplatnění nového technického řešení systému odvodních kanálů u čp. 67 v Dolní Kalné
- rekonstrukce nádrže ve Slemeně v Podkrkonoší

7. SHRNUÍ ANALÝZ

Strategie je založena na vyváženém rozvoji celého území obce, a to při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Jen takový přístup může zajistit stabilní ekonomický růst, šetrné využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a ochranu životního prostředí.

Silné stránky obce spočívají zejména v rozmanitosti krajiny a kvalitním životním prostředí, široké základně zájmových spolků a pořádaných akcí, volných plochách pro individuální bydlení a nabídkách pro investory a v neposlední řadě v přírodních a kulturně historických atraktivitách a kvalitních podmínkách pro cestovní ruch. Silné stránky mají trvalý charakter a obec na nich může do budoucna velmi úspěšně stavět. Mezi hlavní slabé stránky patří nevyhovující dopravní infrastruktura, nízký podíl účelových dotací v obecním rozpočtu, nízká konkurenceschopnost zemědělství a absence podkladů pro střednědobé a dlouhodobé plánování na úrovni obce (např. ÚPO). Významnou oblastí, která si do budoucna zaslouží podstatně vyšší pozornost, je rozvoj sociálních a zdravotních služeb poskytovaných občanům obce i v okolí. Tento úkol je v současné době plněn, neboť obec zakládá příspěvkovou organizaci, jejíž hlavní činností bude poskytování terénní sociální péče.

Nejdůležitější oblasti řešené v tomto dokumentu bude nutné v rámci realizace strategie posílit a dále rozvíjet. Absence řešení problematických oblastí by mělo za následek zbrzdění dalšího rozvoje obce na dlouhá desetiletí. Ovšem i obec Dolní Kalná je ohrožena řadou rizik, která mohou mít dopad zejména tam, kde má obec slabiny a tam, kde z dlouhodobého hlediska nevyužije ty příležitosti, které mohou být pro její další rozvoj klíčové. Zcela zásadní faktory jsou ekonomická výkonnost a konkurenceschopnost a respektování zásad udržitelného rozvoje. Rizika spočívají zejména ve zhoršování fyzického prostředí, nízké atraktivitě regionu pro investory a návštěvníky z důvodu špatné dopravní infrastruktury a obslužnosti a v poklesu atraktivity pro život obyvatel.

Struktura dokumentu odpovídá standardním koncepčním pracím komplexního zaměření. Na základě provedené demografické, ekonomické a sociální charakteristiky obce, SWOT analýzy a jejího vyhodnocení byla definována vize obce, na kterou navazují opatření, vymezující základní směry rozvoje.

8. ZÁVĚR

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud nejsou svěřeny zákonem krajům nebo pokud nejde o výkon přenesené působnosti, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zvláštní zákon. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Pro tyto aktivity vznikl dokument Strategický plán rozvoje obce Dolní Kalná, který svou strukturou odpovídá standardním koncepcím pracím komplexního zaměření.

Proces tvorby strategie je dlouhodobý a otevřený. Je založen na vyváženém rozvoji celého území obce, a to při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Jen takový přístup může zajistit stabilní ekonomický růst, šetrné využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a ochranu životního prostředí.

9. POUŽITÉ ZKRATKY

ČOV	Čistička odpadních vod
čp.	číslo popisné
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EU	Evropská unie
FK	Fotbalový klub
FO	Fyzická osoba
MAS	Místní akční skupina
MŠ	Mateřská škola
NUTS II	Region soudržnosti Severovýchod
OÚ	Obecní úřad
p. p. č.	pozemková parcela číslo
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SR	Státní rozpočet
SŠ	Střední škola
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb (z angl. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
TJ	Tělocvičná jednota
ÚPO	Územní plán obce
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola

10. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje, Leden 2007

Záměr obce Dolní Kalná – oblast sociálních služeb, Březen 2007

Zadání územního plánu obce Dolní Kalná

Údaje Úřadu práce v Trutnově

Interní údaje Obecního úřadu Dolní Kalná

Interní údaje ZŠ a MŠ Dolní Kalná

Dolní Kalná a Slemeno – pro Obecní úřad Dolní Kalná napsal a sestavil J. Bajer, Professional Publishing, 2006

www.czso.cz

www.kr-kralovehradecky.cz

www.dolnikalna.cz

11. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

TABULKY

Tabulka č. 1: Základní ukazatele sídelní struktury k 30. 9. 2007

Tabulka č. 2: Vybrané statistické údaje

Tabulka č. 3: Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti ve vybraných místech okresu Trutnov k 30. 11. 2005

Tabulka č. 4: Příjmy obce Dolní Kalná v letech 2005 – 2008

Tabulka č. 5: Výdaje obce Dolní Kalná v letech 2005 – 2008

Tabulka č. 6: Bytový fond

Tabulka č. 7: Počty žáků ZŠ a MŠ Dolní Kalná v letech 1996 – 2003

GRAFY

Graf č. 1: Okresy Královéhradeckého kraje podle počtu obyvatel

Graf č. 2: Věková struktura obyvatel k 31. 12. 2006

Graf č. 3: Vzdělanostní struktura obyvatel starších 15 let

Graf č. 4: Dlouhodobý vývoj obyvatel v Dolní Kalné

Graf č. 5: Věkové složení obyvatel v Dolní Kalné

Graf č. 6: Podnikatelské subjekty v obci podle převažující činnosti

Graf č. 7: Podnikatelské subjekty v obci podle právní formy

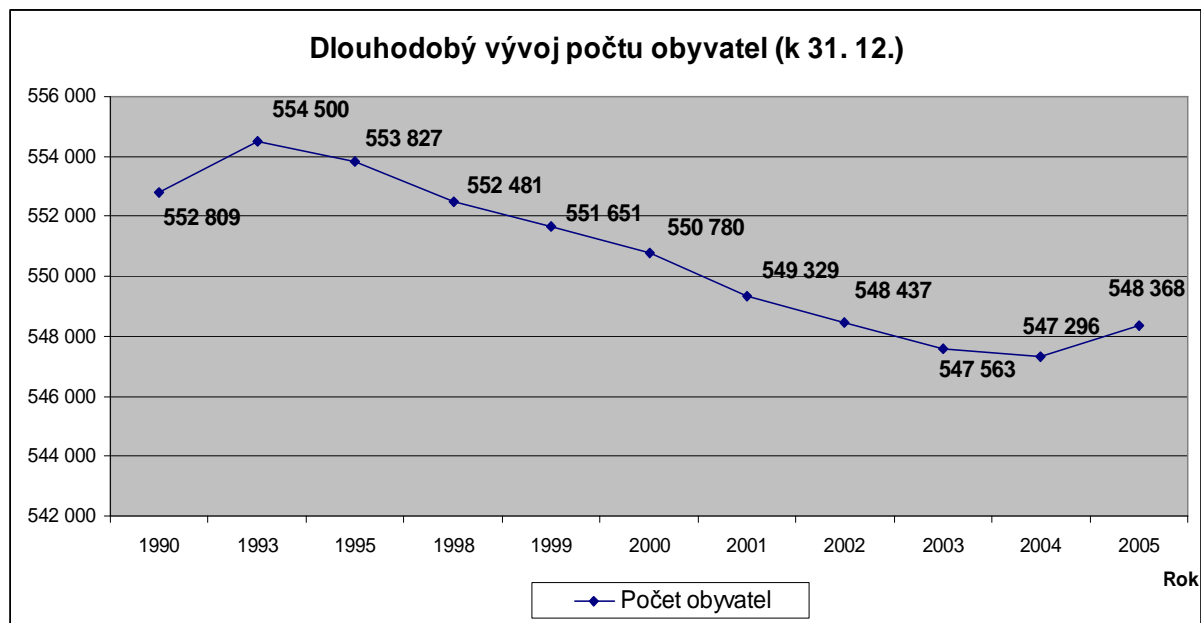
Graf č. 8: Zaměstnanost k 31. 12. 2006 v jednotlivých sektorech

Graf č. 9: Údaje o nezaměstnanosti v obci k 30. 11. 2005

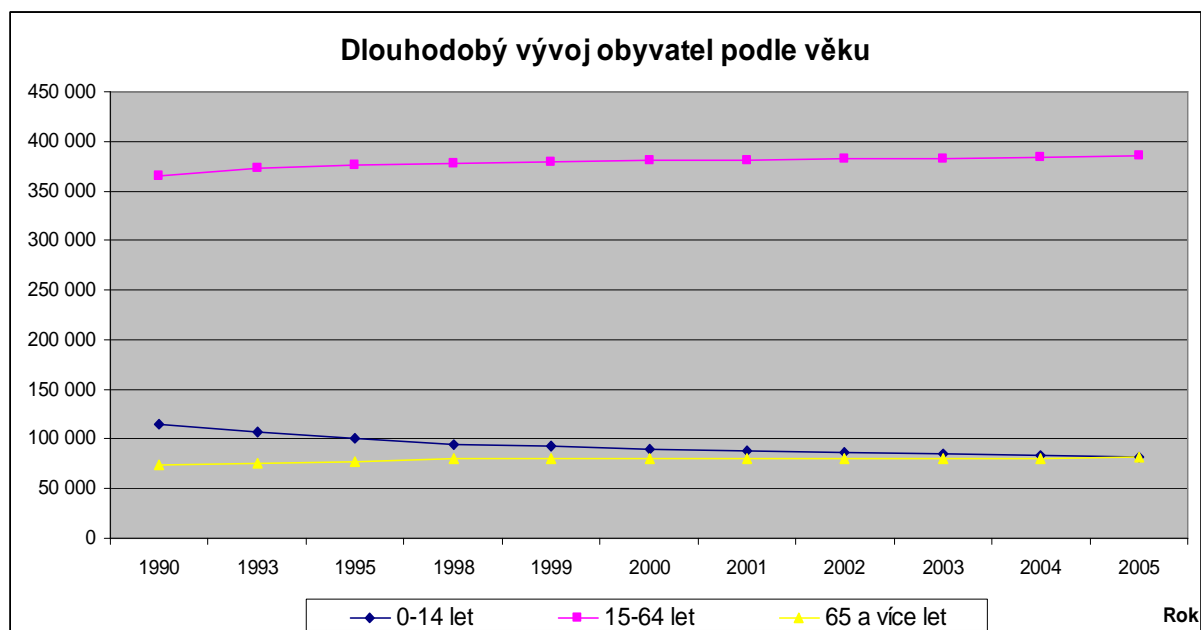
Graf č. 10: Přehled dlouhodobého vývoje počtu žáků v 1. třídě v ZŠ Dolní Kalná

PŘÍLOHY

Příloha 1: Přehled dlouhodobého vývoje počtu obyvatel na území Královéhradeckého kraje v letech 1990 až 2005 (zdroj: ČSÚ)

Příloha 2: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel podle věku na území Královéhradeckého kraje v letech 1990 až 2005 (zdroj: ČSÚ)

Příloha 3: Rozdělení celkové výměry pozemku podle druhu (*zdroj: ČSÚ*)

Celková výměra pozemku (ha) k 31. 12. 2006	970
Orná půda	437
Chmelnice	-
Vinice	-
Zahrady	18
Ovocné sady	3
Trvalé trávnní porosty	267
Zemědělská půda	723
Lesní půda	168
Vodní plochy	8
Zastavěné plochy	17
Ostatní plochy	54

Kostel sv. Václava

První písemná zmínka o přítomnosti fary a kostela je z roku 1352. Byla to větší dřevěná kaple, ke které patřila zvonice, umístěná přibližně vně vchodu na hřbitov, na které byl zavěšen zvon Václav. Do 14. století patřila Kalná Koruně české, kněze dosazoval Petr Ocas ze Zásady. 24. 1. 1372 daroval Karel IV. Kalnou Janu Neplachovi z Ostrova z opatovického kláštera, pod který spadal proboštský klášter benediktinů ve Lhotě Klášterní, připomínající se kolem roku 1270, kdy královna Kunhuta dává klášteru darem „lán v Heinrichově“ a stává se jeho ochránkyní.

Od té doby dostával kalenský duchovní plat z kláštera, odkud byl také dosazen. Roku 1424 byl klášter husitskými vojsky rozbořen a stejný osud dle kroniky potkal i kapli v Kalné. Hynek Krušina z Lichtemburka, majetník panství, který byl zpočátku kališníkem, ale později odpůrcem husitů, jmenoval po jejich porážce v roce 1434 do Kalné znovu katolického kněze a kaple byla obnovena. Rokem 1429 došlo k rozdělení panství a v důsledku i farnosti na kalenskou (Kalná, Slemeno, Zadní Ždírnice, Lhota Klášterská) a čisteckou (Čistá, Bukovina, Přední Ždírnice a Vidochov).

Roku 1522 byl instalován druhý zvon a roku 1565 třetí, který navíc na svém plášti sděluje, že v té době byli kostelníky Jan Máslo a Jan Mikule ze Slemena a Dušek z Kalné. Záznam z roku 1609 uvádí, že kněžiště kostela je z kamene, jinak je dřevěný, krytý šindelem, věžička sanktusníku je zakončena makovicí s kohoutem, což by svědčilo o přítomnosti protestantské církve.

Po bitvě na Bílé hoře 8. 11. 1620 bylo obyvatelstvo farnosti násilně obráceno na víru katolickou a do kostela byl dosazen katolický kněz. Vyznavači českých bratří se tajně scházeli

na lesním svahu v Karaních (karanie – obecní zpověď) a „odtud se vraceli do krušného života očištění a posílení“. Během cesty z Bílé Třemešné do Horní Branné se v Kalné v Karaních na přelomu let 1627 – 28 zastavil i J. A. Komenský – podle pověsti nocoval v Horní Kalné na Hrádku. Do 31. 1. 1628 museli čeští bratři ukončit náboženskou činnost. Hodně jich spolu s J. A. Komenským

odešlo do Slezska, zbytek byl různě pronásledován. Přesto bylo ještě roku 1650 „z rychty kalenské“ hlášeno 95 nekatolíků, ale církev už byla zcela zrušena.

Tou dobou byl kostel ji 30 let opět katolický, patřící pod duchovní správu na Pecce. Roku 1696 shořel. Obnovu provedl Josef Korda č.p. 2 ze Slemena. Poté přešel pod správu v Branné, a to až do roku 1706. Jan Rudolf hrabě z Morzina zřídil v Kalné farní beneficium, za něhož se stal kostel v Kalné farním, v Čisté filiálním. K farnosti kalenské patřily obce Kalná, Slemeno, Přední a Zadní Ždírnice, Lhota Klášterská, Čistá, Bukovina, Vidochov, Nedaříž, od roku 1783 Karlov u Bukoviny, založený Karlem hrabětem z Morzina a od roku 1823 Falgov (Horka), založený Ignácem Falgem. Když byla v roce 1849 zřízena fara ve Vidochově, Vidochov a Nedaříž přešly tam. Roku 1723 nechal Václav hrabě z Morzina vystavět nový kamenný kostel s věží vysokou 36m.

Výzdoba kostela je barokní, z původního kostela byl použit toskánský sloup z bílého pískovce pod kazatelnou a dva obrazy, které jsou umístěny nad jižním vchodem. Je to obraz sv.

Václava a Antonína Paduánského. Křtitelnice má letopočet 1629. Obraz sv. Václava na oltáři je od Petra Maixnera, byl pořízen roku 1880 za faráře Josefa Sedláčka a zaplatil za něj 200 zlatých. Na levém postranním oltáři jsou sochy sv. Václava a Ludmily a obraz sv. Jana Nepomuckého z 18. století, před ním je pískovcový náhrobek. Na pravém postranním oltáři sv. Kříže je zlacená řezba Kristus na kříži z 18. století a sochy sv. Jana a Panny Marie.

Dominantou hlavního oltáře je gotická soška madony, nazývaná Panna Maria Kalenská. Dle pověsti pochází z kláštera v Klášterské Lhotě a po 200 letech v zemi byla vyorána na poli poblíž kapličky s lípou rolníkem Konrádem Petříkem z Klášterské Lhoty.

„Vzal ji domů a pečlivě umyl. Pověrečná jeho žena ve stejné vodě vykoupala jejich těžce nemocné dítě. To se uzdravilo a lidé sošce připisovali zázračnou moc, a proto ji uložili do kostela v Kalné. Pověst se rychle rozšířila, a tak se Kalná stala poutním místem, při které bylo kázání v řeči české i německé, stejně tak bylo čteno i evangelium.“

Panna Maria Kalenská byla v 80. letech 19. století restaurována Antonínem Suchardou z Nové Paky. Ten sošku pozlatil a doplnil barokním žezlem s korunkou.

Zvony byly tři ve velké věži a jeden na malé věžičce – sanktusníku. Největší má na plášti krucifix, na druhé straně valdštejský znak – 4 lvi ve čtvercovém štítu a písmena W z W (Václav z Valdštejna). Pod znakem je nápis Jan Máslo, Jan Mikule z Slemena, Dussek z Kalné kostelníci A.D. 1565. Druhý menší byl zrekvírován roku 1917. Třetí nejmenší nese

nápis: In Honore sancte F. est A.D.MCCCCCXXII (1522). Malý zvonek z malé věžičky měl letopočet 1779 a písmena F.A.F;

Roku 1767 byla provedena stavba hřbitovní zdi z kamene rozbořeného kostela a zřízena křížová cesta, kterou vysvětil páter Martin Kučera, kvadrian františkánského kostela v Hostinném.

Roku 1781 vydal císař Josef II. Toleranční patent, který opět přináší náboženskou svobodu. Od roku 1921 patří k dolnokalenské farnosti Dolní a Horní Kalná, Přední a Zadní Ždírnice, Slemeno, Čistá, Horka, Bukovina a Karlov.

Roku 1797 byly do věže kostela za veliké slávy vytaženy tři zvony ze staré zvonice, která byla následně zbořena a roku 1879 byly vysazeny lípy okolo hřbitova.

Počátkem 60 let 19. století byly restaurovány nástěnné malby a kostel vymalován. Poslední rozsáhlá oprava proběhla v letech 1969 – 74, kdy byla opravena střecha, obě věže, omítka a instalovány nové svítící hodiny. Do kopule velké věže byl zaletován dopis tohoto znění:

Věkem sešlá věž kostela v Dolní Kalné byla v létě 1972 stržena. Do konce téhož roku byla postavena nová dřevěná konstrukce přesně podle původních rozměrů. Projekci provedl a práci stavby lešení až do ukončení nové konstrukce řídil dolnokalenský rodák pan Antonín Tauchman, tesařský mistr z Prosečné 152. Většinu trámů na svůj náklad obstaral pan Antonín Štefan ze Zadní Ždírnice. Klempířské práce provedli Stanislav Vavřínek a Josef Náhlovský z Jičína. Všem přeji, aby se jim všemohoucí Bůh a Matka Boží Dolnokalenská odměnili. Peněžitě větší částí přispěl stát a zbytek byl uhrazen dobročinností věřících. V červenci 1973, ThDr. Josef Paulů, administrátor farního úřadu.

Varhany v kostele sv. Václava

Varhany v kostele sv. Václava v Dolní Kalné pocházejí z druhé poloviny 18. století.

Autorství nástroje není zcela jasné, neboť na skříních chybí řezby, které většinou bývají pro varhanářské dílny charakteristické. Hrací stůl je také poněkud atypický. Rozmístění skříní, ozdobné římsy a konzoly napovídají, že nástroj

pochází zřejmě z dílny Ignáce Predigera. Na svoji dobu se jedná o poměrně velký nástroj – na českých venkovech se barokní varhany s osmnácti rejstříky stavěly velmi zřídka.

Kalenské varhany byly sice přizpůsobeny romantickým vlivům, přesto si však zachovaly krásný stříbrný a mohutný zvuk, typický pro barokní nástroje.

Dispozice nástroje:

I. man. - Principal 8', Flétna 8', Octava 4', Copula 4', Superoctava 2', Kvinta 2 2/3, Tercie 3', Mixtura 1 3/5; II. man. - Copula 8', Principal 4' - nahrazen nevhodným smýkavým hlasem 4', Flétna 8', Spitzflöte 2'; Pedal – Subbas 16', Octavbas 8', Cello 8', Quintbas 6' + dvě neosazená táhla.

Fara

Připomíná se už roku 1350. Farní budova, kterou roku 1706 obýval první farář Jindřich Pírek, byla dřevěná a stála jižně od budovy vnější na rozhraní zahrady, patřící k číslu 11 a zahrady farské. Protože v té době č.p. 11 bylo mlýnem a jeho klapot prý rušil kněze ze studií kázání, bylo v polovině 18. století rozhodnuto postavit novou budovu o něco výše. Konec původní fary urychlil požár, způsobený bleskem, takže tehdejší farář Alex z Lovče byl nucen kolem poloviny 18. století přestěhovat se do ještě nedostavěné fary, jejíž sloh nese ráz staveb 18. století. Od roku 2003 je fara v soukromém vlastnictví.

Církevní a jiné památky

Kříž před hřbitovem – nejstarší kříž v obci z r. 1701.

Kaplička za potokem – nejstarší kaplička v obci z r. 1766 je stejného slohu jako Vackova kaplička (1776) na Rovních nebo kaplička na Staré cestě z Kalné do Slemena.

Kříž v zatáčce u Mašků – připomíná smrt rolníka z č. 30, zavražděného v hospodě při sporu u karet r. 1836.

Kaplička Kalenských na Homoli – r. 1871 ji nechal postavit Augustin Nosek (otec kalenského kněze Jana Noska) na polovině dávné cesty mezi Kalnou a Příčnicí.

Kříž na Homoli – r. 1881 byl zhotoven jako výraz díky za návrat syna z války. Patřící rodině Cermanových č.p. 117 a na Vánoce i Velikonoce se připomíná do tmy svítícím světýlkem.

Socha Panny Marie – v pěkném místě na křižovatce polních cest nechal r. 1887 zhotovit sochu podnikatel Jan Nosek jako výraz díky za splnění tajných přání. „K soše byla vedena bohoslužebná procesí, milenci před sochou světice si slibovali všechno dobré do života.“

Jiříčkova kaplička u autobusové zastávky – r. 1889 ji nechal zřídit rolník Jiříčka jako vyjádření díky Bohu.

Kobrova kaplička – stojí v místě, kde 25. 4. 1894 blesk usmrtil šestnáctiletou Annu, dceru Františky a Václava Kobrových. „Smutná doba, prudký blesk ji zasáhl a schvátil.“

Klazarova kaplička – za Erlebachovou zatáčkou vlevo na hřebeni je kaplička z r. 1918, připomínající radost rolníka Klazara z uzdravení syna.

Kaplička Sv. Jana Nepomuckého – stávala u silnice poblíž Noskovy vily. R. 1971 byla zbořena.

Ježkova kaplička – při kostelní cestě ze Ždírnice stojí kaplička s dvojitým křížem na památku děvčátka, usmrceného splašeným dobyt看, vláčejiím pole.

Kříž, který stával na návsi Slemen, je z r. 1862 (autor Fr. Stýblo – Podhorní Újezd). Modlívali se u něho poutníci, putující do Vambeřic. Roku 1956 byl z důvodu rozšíření komunikace přemístěn. Druhý kříž naproti č.p. 48 ve Slemeně je z r. 1844.

Kaplička Panny Marie u Slonek je z r. 1832 – nechal ji zbudovat Jan Srna č.p. 16, Slemeno.

Druhou kapličku Panny Marie nechal r. 1920 postavit Jan Korda č.p. 48, Slemeno jako výraz díky za návrat ze světové války.

Sv. Jan Nepomucký stojí na břehu silnice ve Slemeně a má letopočet 1873.

Sv. Antonín – nejstarší kaplička ve Slemeně (1770), stojí při staré cestě mezi Slemenem a Kalnou.

Nejnovějším objektem Slemen je **pomník padlým** z r. 1925.

Lidová architektura našeho kraje

Kromě statků a zděných domků, stavěných z vepřovic (cihly vyrobené z bláta a slámy), jsou pro naše obce typické roubené chalupy – roubenky. Ty nejstarší pocházejí z dob Marie Terezie a Josefa II., tj. z druhé poloviny 18. století a budovaly se ještě koncem 19. století.

Když se vešlo do síně, stála tu pec na pečení chleba, dále tam byl poklop v podlaze, kudy se vcházelo do sklepa a kryté schody, vedoucí na půdu. Vpravo pak byly dveře do světnice, kde se žilo, pracovalo a spalo, vlevo vpředu byl zpravidla vchod do chlívků s kozou a králíky a vzadu se ještě nalézala malá komůrka, která sloužila jako skladiště domácích věcí. Strop byl z kulatých poválek, spáry byly vymazány blátem se slámou. Střecha byla kryta došky, později šindelem, dnes eternitem.

U domku bývala i malá stodola na seno a topení a dřevěný záchod. Na zimu se pak taková chaloupka obkládala chvojím, aby bylo tepleji. Pokud to bylo možné, byla před domkem studna s pumpou, když voda nebyla používala se voda dešťová, na pití a vaření se chodilo s „váhami“ přes rameno pro vodu do studánky. K chaloupce zpravidla patřilo i malé políčko na brambory a kousek louky s ovocným stromovím.

„V těchto roubených chaloupkách krytých došky bývalo útulno i mnoho rodinné pohody, jakoby samo štěstí i spokojenost tyto prostinké tiché příbytečky vyhledávaly za svá sídla; byla v nich nejen vzájemná láska mezi členy rodiny, nýbrž sídlila tam také láska k vlasti, národu a náboženství.“

Josef Holman – kronikář Slemena

Převzato z knihy Dolní Kalná a Slemeno, která byla pro Obecní úřad Dolní Kalná napsána a sestavena Josefem Bajerem, rok 2006